

Velja po pošti:

za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. " 2-50
za Nemčijo celoletno .. " 34—
za ostalo inozemstvo .. " 40—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec .. " 2-30
v upravi prejemov mesečno .. " 2—

Sobotna izdaja:

za celo leto .. K 7—
za Nemčijo celoletno .. " 8—
za ostalo inozemstvo .. " 12—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat .. po 30 w
za dva- in večkrat .. " 25 w
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvarica po 60 w

Izhaja vsak dan izvenredno delje in praznike, ob 3. uri pop.

Redna letna priloga voznik. red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, oro. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 186.

Novoletno premišljevanje.

Koliko drznih misli in smelih načrtov in sanj je bilo pred letom na Silvestrovo v naših srcih. Zakopani smo bili v vojno in vendar so gojila srca skrivno pritajeno upanje, češ, Bog vé, morda bo pa vendar v tem letu vojne konec. Toda drzne misli, smeje sanje in načrti so ginevali v železnem objemu vojne in njenih posledic. Vojna nas je držala trdno v kleščah. In postavke pasive v vojnem minulem letu 1917 so težke in trde.

Koliko ljudi, koliko fantov in mož smo izgubili na bojišču in v bolnišnicah. Goriške bojne poljane, Tirolsko, poljske, ukrajinske in rumunske ravnine vedó govoriti o toliko naših grobovih. In koliko jih je umrlo v bolnišnicah vsled trpljenja v vojni in vojašnicah. Koliko po begunskih barakah v zaledju, koliko doma vsled pomanjkanja in trpljenja. Težke so te postavke.

Sovražnik z juga se je vedno bolj zajejal iz goriške strani proti osrcju domovine. Počasi se je pomikal naprej, toda dosledno. Polja opustošena, domovi naših ljudi razdejani. In dalje v zaledju povsod vse polno vojaštva, ki je ležalo nad nami kot težko breme. Koliko rodovitnega polja neobdelanega, opustošenega, deloma vsled pomanjkanja ljudi in vprežne živine. Produktivnost zemlje se je znatno poslabšala, toda rekvizicije in vojne dajatve se niso nič zmanjšale. Pobrli so nam krompir, žito, seno. Država je terjala svoj delež. In zelo hudo so bile udarjene naše dežele, veliko je pretrpelo naše ljudstvo. Vrednost denarja je čimdalje padala — izvažati nismo imeli kaj, kar smo pa uvozili, smo morali drago preplačati. Socialni prepad med posamezniki se je povečal. Ponekod se je nakopičilo toliko denarja, kot bi si človek prej niti predstavljati ne mogel, drugod spet se je vgnezdila večja revščina in bohotno rastla kot plevel na njivi.

V notranjem ustroju države vključ ustavnemu življenju ni o pravičnosti niti sledu. Imeli smo še vedno težki policijski režim, sicer v nekoliko prenovljeni in olajšani izdaji izza dobe Stürgkhovega absolutizma. Cenzura je še vedno dušila svobodno besedo. Privilegirani narodi, Nemci in Mažari, so s pomočjo državnega ustroja držali svojo težko pest nad drugimi narodi v Avstriji. Uradništvo slejko prej po večini nemško in mažarsko, po večini brez čuta in smisla za težnje in potrebe nemških in nemažarskih narodov. In še vedno izgublamo tozadevno narodne postojanke.

K vsemu temu so prišle še neznosne domače politične razmere, ki so grozile zaneti težek razpor v naših vrstah samih.

V vrstah najmočnejše politične organizacije — S. L. S. — zgrajene po katoliško-narodnih in demokratičnih načelih, se je bohotno dalje šopiril od posameznikov sankcionirani absolutizem. Ljudstvo ni moglo priti do besede. A v sredi tega kipenja in stremjenja po ozdravljenju nezdravih razmer je umrl mož, ki je zasnoval našo organizacijo, ki je dal našemu narodnemu življenju novo smer in nov impulz, mož, največji med nami — dr. Janez Ev. Krek. A kmalu po njegovi smrti so hoteli razbiti od njega zasnovano politično organizacijo in zanesti v ljudstvo razdor v obliki kmečkih in meščanskih strank.

A vojna je divjala naprej in miru le ni bilo.

Težke negativne postavke vojnega leta 1917.

— A vendar sluti človek in vé, da nam je prineslo to vojno leto 1917. temelj prerodenja našega naroda in globoko vero v nove lepše dni. Kljub temu, da nas tlačijo postavke pasive, vendar nam vzbujajo postavke aktivne veliko novega upanja. V sredi strahovlade vojne in Stürgkhove absolutistične dobe nam je naš monarh Karol I. vrnil ustavo. Dobili smo državni zbor, svobodno tribuno, kjer je ljudstvo vsaj kolikor toliko moglo priti do besede. Vse se je takrat oddahnilo in svobodneje zadihalo. In nov žarek je prišel v naša srca, ko so jugoslovanski poslanci nastopili v klubu enotno in zasnovali Jugoslovanski klub, ki je formuliral v zbornici našo narodno zahtevo in nam pokazal nov naroden ideal v obliki majniške državno-pravne deklaracije. »Svobodni in združeni hočemo biti Jugoslavlani — Srbi, Hrvati in Slovenci — v lastni jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom.« Ta zahteva po lastni državnosti, ta narodni ideal je prešel v meso in kri našega naroda in našel mogočen odmev. In naj se uresniči ideal jugoslovanske države danes ali jutri, vsi vemo: uresničil se bo, mora postati dejstvo. In ni več daleč ta dan, ko bo konec našega hlapčevanja in trpljenja, konec povesti o zatiranem jugoslovanskem narodu. Zaupamo v naše poslance, združene v Jugoslovanskem klubu, ki so pokazali s svojim nastopom, smotrenim in vztrajnim delom v parlamentu, da ni več daleč dan našega odrešenja. In zaupamo v pravičnost našega ljudskega cesarja Karola I., ki si je s svojim miroljubjem in s proglasom amnestije osvojil srca vseh. Zgodovina je združila naš narod s habsburško dinastijo in združeno jugoslovansko ljudstvo hoče uživati sadove svoje svobode pod Habsburžani.

Razdor je grozil našim vrstam. Toda veličastno zborovanje zaupnikov S. L. S.

dne 27. decembra v »Unionu« je pokazalo, da se zaveda ogromna večina našega ljudstva velikega, za naš narod tako važnega trenutka sedanje dobe, da hoče pod zmagajo ovenčanim praporom S. L. S., stranke na temelju katoliško-narodnih in demokratičnih načel, nadaljevati svoje delo za dosego lepše bodočnosti našega naroda. S. L. S. živi!

In vendar enkrat se je sestala Vseslovenska Ljudska Stranka, ki je dobila novo načelstvo. In to načelstvo nam daje garancijo, da ni to politično združenje vsega slovenskega ozemlja samo na papirju, ampak v resnici živi in bo delalo.

Toda dobili bomo tudi tako potrebno narodno organizacijo — Narodni svet, ki se snuje sedaj po vzpodbudi prenovljene Vseslovenske Ljudske Stranke. Povsod novo življenje!

— Vojska je! Toda sovražnik, ki je grozil toliko časa naši domovini, je poginjal daleč tja v beneško ravan. Izgnanci se že vračajo in se bodo spomladí lahko vsi vrnili, če bo vlada spoznala do njih svojo dolžnost in jim priskočila na pomoč.

Vojska je! A človek čuti nov dih zarje miru, in ne več oddaljen, ampak blizu, blizu. Vsi vemo, v letu 1918. bomo imeli mir. V letu 1918. bomo dobili svoje ljudi — kar nam jih ni vzela vojna — zopet domov. Iz vzhoda prihaja ta blagovest — kamen je sprožen — ruska revolucija ga je sprožila. In dobiti moramo mir, zasnovan po načelu sporazuma med vsemi narodi.

Z veliko samozvestjo stopamo v leto 1918. — z velikim upanjem na mir — notranji in zunanji — in globoko vero v uresničenje naših idealov.

Vojska ali mir.

Do 4. oziroma 5. januarja se bo pokazalo, če se pridružijo države sporazuma mirovnim pogajanjem v Brestu Litovskem. Če se pridružijo, je mogoče, da se kmalu sklene splošen mir. V slučaju, da se sklene poseben mir z Rusijo, bi četverozeveza razpolagala z 2 do 2 in pol milij. vojakov. Vodilni državniiki sporazuma: Lloyd George, Sonnino, Orlando, a tudi Wilson so zelo hojevali, a do sedaj se še ne ve, kakšno stališče da bodo nasproti vabilu na mirovna pogajanja v Brestu Litovskem zavzeli.

Mirovna pogajanja v Brestu Litovskem.

Zunanji minister grof Czernin se je z delom svojih spremljevalcev 28. t. m. odpeljal iz Brest Litovskega, da se posvetuje z merodajnimi činitelji o dosedanjem uspehu prvega posveta. Na Dunaj se je pri-

peljal 29. t. m. zvečer. Tretjo sejo pred dogovorjenim odmorom je vodil bolgarski pravosodni minister. Določili so prihodnjo sejo na 4. januar. Ibrahim Haki paša je poudarjal, da so razpravljali o vseh težavnih vprašanjih; večina jih bodo praktično rešili. Zahvaljeval se je ruski delegaciji, ki je iskreno, pravično in praktično nastopala. Voditelj ruske delegacije je rekel, da so se pogajanja dobro pričela; upa, da se vojska kmalu konča. »Lokalanzeiger« je pisal o pogajanjih v Brestu Litovskem: Mir z Rusijo je danes sad pred nami, ki ga lahko utrhamo. Ne gre toliko za vsebino pogajanj kakor za dejstva, da se je nenavadno hitro delalo, kar mora na svet zelo vplivati. Švedski listi opozarjajo na težkoče glede na mir, a odgovor osrednjih velesil, pravijo, da je mir zelo pospešil. Pričakujejo, da se posebni mir z Rusijo gotovo sklene, da postaja želja po miru tudi v državah sporazuma močnejša. »Times« pravijo, da je namen Czerninovega odgovora prozoren. Nemčija s svojimi sateliti upa, da bodo ljudski komisariji sklepe delegatov uveljavili, ker upajo tako prodreti fronte sovražnikov Nemčije. Z mirom z boljševiki bi osrednje velesile zmagale. »Daily Chronicle«: Mirovni pogoji osrednjih velesil ne jamčijo, da se vojska ne ponovi. »Daily Mail«: Govoriti se more o miru šele, ko bo Nemčija premagana na bojišču takrat, ko bo njena sila zlomljena s pomanjkanjem in s porazom. Z druge strani se pa poroča, da se merodajni londonski krogi ne šaljijo z nemškimi predlogi. Natančno, a nezaupljivo jih nameravajo proučiti. Če se ponove Belgija, Srbija, Črna gora in Rumunija in če se Belgija odskoduje, bo to na liberalno stranko angleškega parlamenta zelo vplivalo. Te vesti o pisavi angleškega časopisa so se poročale 28. t. m., a 29. t. m. so »Daily News« nastopile proti pristopu Anglije k mirovnemu posvetu v Brestu Litovskem, pač pa je navedeni časopis pozval Anglijo, naj sama iniciativno nastopi in naj skupno z zavezniki prouči zahteve Nemčije v smislu pisma, ki ga je pisal lord Lansdowne. Sporazum naj odkrito in jasno izjavi, kaj da zahteva, če bi Rusija še enkrat pozvala zaveznike na mirovna posvetovanja. Milanski listi, ki so došli 29. t. m. v Ljubljano, niso še nič pisali o mirovnih pogojih. Giolitti, tako je pisal Avanti, namerava predstavljati v Italiji Ljennovo vlogo. Živahno agitira za mir, ki more edino Italijo rešiti. Pravijo, da pritiska Giolitti na vlado sporazuma, naj se udeleže pogajanj v Brestu Litovskem. »Stampa«, Giolittijevo glasilo, je objavila članek, v katerem najbrž Giolitti sam izvaja. Sporazum se je dovolj dolgo norčeval iz narodov zaveznikov, češ da bodo končno zmagali.

LISTEK.

Obsojena.

Spisal Iv. Baloh.

Orožnik je stopil pod streho slamnate, nizke koč. V hiši ni bilo luči. Ob poznem jesenskem dnevu je vladala v koči tema, ker ni bilo petroleja. V kotu pri oknu je stal železen štedilnik in poleg njega šivalni stroj. Železo je bilo mrzlo, ker ni bilo kuriva, in šivalni stroj je bil pokrit, ker ni bilo sukanca.

Na postelji je sedela starka. Bleda, sestradena, sključena je čakala, kdaj pride hčerka Nana, ki je nesla sadje na prodaj vojakom. V košenih rokah je prebirala jagode rožnega venca. Noge so ji odpovedale, že leta in leta ni prestopila praga svoje borne koč.

Prestrašila se je. Nekdo je s trdimi koraki stopil čez prag. Vedela je, da je tujec. Stopinje njene hčere so ji bile dobro znane.

Zabliskal se je v temni sobi bajonet. Starka se je še bolj prestrašila. Molek ji je padel iz rok na tla.

»Kje je Nana?« zagrmel je trd, moški glas.

Starko je pretreslo do kosti.

»Nana? Tudi jaz jo komaj čakam. Šla je hruške prodajat, pa je še sedaj ni nazaj. Bojim se ...«

»O vem, da je prodajala sadje, ampak predrago, čez maksimalno ceno. Sadje smo ji vzeli in zdaj bo zaprta.«

»Oh, zaprta,« — je vzkliknila starka.

»Oh, in moja Nana bo zaprta?«

»Ali bo pa plačala kazen, kakor bo rekla obsodba.«

»Oh, s kom bo plačala, ker ni vinarja pri hiši.«

»Bo šla pa koza iz hleva na dražbo.«

»Kaj, koza bo šla, najina edina do-

brotnica?« Starka je komaj zadrževala jok.

»Boste že zvedeli. Povejte Nani, da jutri zopet pridem, da jo zaslišim.«

Odšel je.

Starka je onemela. Ni vedela, ali je vse resnica ali sanje. Hipoma je šlo še enkrat vse pred njene oči: orožnik z bajonetom, Nana bo zaprta, koza bodo vzeli iz hleva — Roki je sklenila. Molek je ležal na tleh in ga ni mogla pobrati. In njen duh je govoril: Moj Bog, kaj sem dočakala na svoja stara leta! Slišala sem v cerkvi da še pravični sedemkrat na dan greši. Res! Pa kaj sva stotniki hudega ljudem, da naju preganjajo? Ne jaz, ne Nana nisva nikamor hodili po hišah, vse sosede sva pustili v miru. Moj otrok je delal od jutra do večera. Sedela je pri stroju, dokler je bilo blaga in sukanca. Pela je Marijine pesmi

— in pozabila sem v tem vse pretekle bridkosti. Nana še ne vé, kako je izgubila očeta. Bila je še majhna, ko sem dobila poročilo, da so ga roparji ubili, ko je delal kot zidar in se hotel vrniti v soboto zvečer domov, pa so se zmotili, kot se je zvedelo, da so mislili na trgovca Stisko, ki se je vračal iz mesta skozi gozd z veliko vsoto denarja. Povedala ji tega še nisem nikoli, da ne bi bila preveč žalostna, ker je bila Nana tako dobra. Same nesreče! Komaj sem to prebolela, že je pisal sosedov, da je sina Jakoba zasulo v jami v Ameriki. Bil je dober fant, vsak mesec mi je pošiljal, dokler ni bilo vojske. Zdaj je vse prenehalo, še zavarovalnine nisem doslej dobila. In drugi sin Matevž, ta je umrl v norišnici. Bog vé, kaj mu je bilo. Močan kot hrast je bil potrjen. Pa je ušel. Takrat je bil orožnik zadnjič v naši hiši. Povedala sem, kot sem skusila, da že od mladega ni bil pravi. Nekaj mu je manjkalo, bil je samsvoj. Vedno je gledal predse in če sem ga vprašala, kaj mu je, se je zasmejal. Orožnik je djal, da mu tam pri vojakih nič ne verjamejo in da se le dela neumnega. Pa je umrl v norišnici! Škoda ga je, močan je bil, lahko bi mi pomagal.

In tretji sin — France. Od tega pa že dve leti ne vem, kje je, ali je živ, ujet, ali mrtev. Oh, same nesreče! In zdaj še Nana! Moj najljubši otrok — zdaj mi bodo še tega vzeli, zaprta bo —

Starka je utihnila. Pogledala je še gori na sliko žalostne Matere božje, nagnila glavo na blazino in zaspala.

Zvonilo je k večernicam. Dekleta so prodajale sadje vojakom. Med drugim tudi Nana. Pozvonilo je skupaj. Vojaki so imeli pristo in mnogo se jih je gnetlo okoli košar. Nana je slišala zvenketanje novcev in šumljanje papirnatega denarja, vstala pa ji je rekla: Pojdi v cerkev!

In Nana je pokrila sadje z belo ruto, naročila tovarišicam, naj pazijo na košaro, dokler se ne vrne.

Med tem se je izvršil čuden prizor. Prišel je gospod orožnik, vprašal, po kakem ceni je prodajala Nana sadje, vzela je košaro s sadjem vred ter naročila, da naj pride Nana po prazno košaro, že vé, kam.

Večernice so minule. S strahom je zvedela Nana, kaj se je zgodilo med tem, ko je bila ona v cerkvi.

Predrago si prodajala, deset vinarjev čez maksimalno ceno, orožnik je prišel, vzela sadje, košara te tam čaka — in zaprta boš — to je bil pozdrav njenih prijateljev, ko se je Nana vrnila iz cerkve.

Se nikdar ni bila v takem položaju.

Nemo je poslušala — in nemo odšla.

Skrbelo jo je, kaj bo doma.

Če zvě mati, če zvedo ljudje — to jo je težilo.

In ta sramota zanj, za celo vas!

Narodi zdaj uvidevajo, da se bo zmaga težko dosegla in zahtevajo, naj se sklone mir s kompromisom. Grof Andrassy je objavil v »Magyar Hirlap« o mirovni pogodajnih članek, v katerem pravi: Žal mi je, da ne verujem, da bi se v določenem roku dosegel splošen mir. Wilson, Lloyd George, Clemenceau in Sonnino nočejo tudi danes nič o miru slišati. Se vedno pričakujejo, da more temeljiti mir le na njih zmagi. Čutijo se dovolj močno, da ustlijo svojim narodom še vedno trpljenje in žrtve. Njih moč, tako sodim, se ne bo več dolgo držala, če se z Rusijo sklone mir, ker se razmerje sil potem tako izpremeni, da bo vse kopnelo po miru.

Kako so se v Brestu Litovskem pogajali.

Wolff je poročal o mirovni pogodajnih v Brestu Litovskem: Zanimiv, zgodovinski trenutek je bil, ko so izpregovorili nemški in ruski posredovalci prve prijateljske besede. Princ Leopold Bavarski je sam pozdravil goste. Marsikatero mesto nevtralne Evrope je želelo slave in dobre kupčije, da bi bil mirovni posvet v njem gostoval. Mesta Brest Litovskega ni več. Rusi so mesto uničili in prebivalce prepodili. V lopah prebivajo zdaj diplomati; niso lahko 100 oseb nastanili. V prvem nadstropju kazina je zboroval zgodovinski mirovni posvet.

Ogrska delegacija za Czernina.

Izšlo je poročilo zunanjega odseka ogrske delegacije o ekspeziu zunanjega ministra. Kar se tiče mirovni načel grofa Czernina, pravi poročilo, more zunanji minister računati na celi ogrski narod. Odsek se zlasti v polni meri pridružuje ministrovim izjavam o zagotovitvi popolnoma svobodnega trgovinskega prometa med narodi. Izreka se za tesno zvezo z zaveznicami tudi po vojski. Z veseljem pozdravlja mirovna pogajanja z Rusijo in želi, da se čim prej upostavi prejšnji prijateljski odnosaji z narodi Rusije. S posebno simpatijo pozdravlja upostavo samostojne kraljevine Poljske; zahteva pa, da se to vprašanje reši tako, da ne bo neugodno vplivalo na dualistično paritetno razmerje, ki se je neki ravno v sedanjih vojski izkazalo. Odsek odobrava ministrova izvajanja, ki se tičejo sovražnikov, ki bi se še dalje upirali miru; te treba k miru prisiliti in jim naložiti primerno odškodnino. Končno odsek — in kdo bi dvomil tu o njegovi odkritosrčnosti — z zadovoljenjem pozdravlja ministrovo izjavo glede »samoodločbe narodov« ter najodločneje odklanja »zlorabo tega gesla« v notranjih avstrijskih politikah, ki so stavili take zahteve, označuje odsek kot atentat in izdajstvo. Z eno besedo: Vse, kar je rekel grof Czernin, podpisujejo Madžari do zadnje pičice.

Francozi o pogajanjih v Brestu Litovskem.

Bern, 29. decembra. Pariški listi se pečajo skoraj izključno z odgovorom osrednjih velesil v Brestu Litovskem in z govorom francoskega zunanjega ministra Pichona o francoski zunanji politiki. Časopisje pravi, da je odgovor osrednjih velesil mojstrsko delo dvorečnosti. Svet naj bi mislil, da so osrednje velesile sprejele spruki mirovni predlog, češ da so izrazile svojo nesebičnost nasproti mirovnemu programu, kar bi odpravilo krivdo za nadaljevanje vojske na naše odgovorne državnike. Pichonov odgovor je primeren. Francija je

iznova izrazila voljo, da se bori za pravico in da ko to pravico pribori, sklone mir.

Zamenjavanje vojnih ujetnikov.

Bazelj, 29. dec. »Pravda«: Svet pooblaščenec ljudstva je zapovedal, naj presteženo nemške vojne ujetnike v Rusiji, da jih prično takoj zamenjavati, ko se končajo mirovna pogajanja.

Državljanska vojska v Rusiji.

Podržavljenje ruskih bank. — Pred bitko med boljševiki in Ukrajinci. — Francija podpira Ukrajince in kozake. — Kongres delavskih in vojaških svetov v Harkovu za boljševike. — Tehnični posveti Nemčije z Rusijo v Petrogradu. — Angleži in Rusi. — Združene države zadržujejo Rusiji namenjeno blago.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Agentura: Odredbo o podržavljenju bank je sklenil glavni izvršilni odbor soglasno; pet članov ni glasovalo. Odredba pravi: Korist pravične organizacije javnega premoženja, korist odločne iztrebitve bančnih spekulacij in popolno osvobođenje delavcev in kmetov in vsega naroda, ki dela, zahtevajo, da jih ne bodo mogle banke več izsesavati; zato se ustanovi ena sama ljudska banka ruske republike. V ta namen se zapoveduje: Bančni posli tvorijo državni monopol. Sedanje akcijske in zasebne banke se združijo z državno banko. S posebno odredbo se določi način, kako naj se zasebne banke spoje z državno banko. Posle zasebnih bank bo vodil začasno svet državne banke. Koristi malih vlagateljev se bodo popolnoma branile.

Amsterdam, 29. decembra. (K. u.) Reuter je poročal 28. t. m. iz Petrograda: Armadi boljševikov in Ukrajincev s topovi in letali si stoje pri Harkovu nasproti pripravljene za boj.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Agentura: Dne 24. t. m. smo prestregli šifrirano brzojavko francoskemu vojaškemu odposlaništvu na rumunski fronti. Francoska vlada je naročila, naj misija ukrajinsko rado z vsemi sredstvi podpira, ker je izjavila, da hoče vzdrževati red in da sklone mir le, če pritrdijo zavezniki Francozom, se je naročilo, naj podpirajo z vsemi sredstvi tiste krajne politične organizacije, ki izkušajo ohraniti bojno moč na ruski fronti. Francozi bi radi skupno s krajnimi upravami, ki so se nedavno ustanovile, prehiteli nemške priprave za pomladansko vojsko na zahodni bojni črti. Ustanovili so posebno komisijo, ki naj s pritrdilom kosaške vojaške uprave dobavlja rumunski južni fronti premog in živila; posebno mora skrbeti, da dobe kozaki 100.000 pudov žita. Kar tiče Angležev, so njih ambulancam in sanitetnim oddelkom danes naročili, naj se umaknejo in zapuste našo fronto. Ta brzojavka dokazuje, da zavezniki najodločneje podpirajo vsa stremljenja proti miru in proti delavski vladi. Rada hodi pod pretvezo, da brani narodno svobodo, katere nihče ne ogroža, roko v roki z Angleži in s Francozi, da čuva koristi bogatih kmetov in meščanskih intelektualcev proti napadom revnih kmetov in delavcev. Brzojavka dokazuje ukrajinskimi vojakom, kako da rada spletkari proti miru. Proti nesramnemu vmešavanju

francoskih generalov se bo najostreje nastopilo.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Agentura: V Harkovu so zborovali vojaški in delavski sveti in del kmetov svetov. Kongres je izjavil, da je solidaren s svetom ljudskih komisarjev in da gre le njemu postavljati oblast v Ukrajini. Rada zastopa le neznan manjšino Ukrajincev.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Agentura: Došlo je nemško odposlanstvo, da razpravlja in reši tehnična vprašanja, ki so v zvezi z mirom.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Agentura: Angleška misija in ruska vlada sta se glede na vprašanje kurirjev zedinili: Ruski kurirji bodo potovali pod istimi pogoji na Angleško, kakor angleški v Rusijo.

London, 29. decembra. (K. u.) »Central News« so poročale iz Tokija: Vlada Združenih držav zadržuje vse ladje, ki vozijo v Rusijo gotove vrste blago. Američani so zadržali tudi parnik »Columbia«, ki je vozil železniško blago z Japonskega v Vladivostok. Vse ladje, na poti v Vladivostok so se morale vrniti na Japonsko.

»Pravda« je pisala: Rusija se mora odpovedati Poljski, Litvi in Kurski; a tudi Livska in Estska nista velike važnosti. Le Riga je važna glede na uvoz in izvoz. — Ruska vlada je zaplenila vse srebro in zlato v bankah.

Donski kozaki za takojšen mir.

Stockholm, 29. decembra. »Pravda« je poročala: Pogajanja z donskimi kozaki, ki so odpadli od Kaledina, ugodno napredujejo. Delegacija donskih kozakov, ki se pogaja z boljševiki, se je izjavila, da so kozaki o potrebi miru ravno tako prepričani, kakor boljševiki.

Vojni načrti Kerenskoga.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Krylenko je izjavil v armadnem povelju, da je vlada Kerenskoga pripravljala vojsko leta 1918. in da ni namerala skleniti mir pred koncem 1. 1918.

Z bojišč.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. decembra. Uradno:

Vzhodno pozorišče: Premirje.

Italijansko bojišče: Z močnim topovskim in ognjem metalcev min pripravljeno sovražni napad na višine vzhodno od Monte Tomba smo odbili. Kakor večkrat je tudi včeraj sovražno topništvo obstreljevalo bolnišnico v Primolano.

Dunaj, 30. dec. Uradno:

Vzhodno bojišče: Premirje.

Italijansko bojišče: Mestona so s topovi močnejše streljali.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. dec. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče: V nekaterih odsekih flandske fronte, pri Scarpe, pri Graincourtu in pri Gonnebeu so zvečer močnejše streljali. Vzhodno od Nieuporta in pri Pöelcappelle so se izjalovili angleški poizvedovalni napadi. — Severno od Courteconu so vdrl poizvedovalni oddelki v francoske črte, iz katerih so se vrnili z nekaterimi ujetniki.

Vzhodno bojišče.

Nič novega.

Macedonsko bojišče.

Pri Prespa jezeru, severovzhodno od Bitolja in pri Dojranskem jezeru so od časa do časa živahno streljali s topovi.

Berlin, 30. dec. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče. V ovinku Yperna, južno od Scarpe in na vzhodnem bregu Moze so od časa do časa močnejše s topovi streljali. Mali poizvedovalni boji na angleškem bojišču in v Argonih.

Vzhodno bojišče. Nič novega.

Macedonsko bojišče. Severnozahodno od Bitolja in pri Dojranskem jezeru so od časa do časa streljali.

Italijansko bojišče. Na pobočju Tombe in v odseku Piave na obeh straneh Pederobbe so se popoldne razvili besni topovski in boji z minami.

Berlin, 30. decembra zvečer. Uradno: Med Marcolingom in La Vacquerie so vzlele naše čete s krajnim napadom najprednejši angleški jarek; ujele so več sto mož.

Podnevi so na Monte Tomba živahno streljali.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 28. decembra. Bolgarski generalni štab poroča:

Makedonska fronta: Med jezeri na Črveni steni, v ovinku Černe in jugozahodno od Dojrana nekoliko živahnejše streljanje in tu in tam kratki ognjeni sunki. Pri Duldželi smo z ognjem razpršili angleške pehotne skupine, ki so se hotele približati našim postojankam. V Strumski dolini smo prepodili sovražne poizvedovalne oddelke.

Dobruška fronta: Premirje.

Italijansko poročilo.

29. decembra. Na celi fronti motilni ogenj, kakor običajno. Patrule so na obeh straneh nastopale v dolinah Lagarina in Vallarsa. Odbili smo sovražne napade na Costalunga in na Monte Melago. Sinoči ob 9. uri 20 minut so metali sovražni letalci, v katerih se je zopet popolnoma vzbudil vsled njih poraza 26. t. m. nad Treviso barbarizem, na hiše v Treviso, Montebelluna, Castelfranco in Padova. Navedenih mest ne branimo. V središču Padove, kjer je prebivalstvo najbolj nakupičeno in se nahajajo tam najdragocenejši spomeniki, so vrgli 8 bomb, ki so ubile 23 oseb, 60 jih pa ranile. Žrtve so večinoma ženske in otroci, le 6 vojakov je med njimi. Spomenika niso nobenega poškodovali. V drugih mestih ni nobenih žrtv in škode.

Odbiti napadi Italijanov na pobočje Tombe.

Wolff je poročal 29. t. m.: Italijanski protinapadi na višine vzhodno od Monte Tombe, ki so jih podvzeli, da se izvijejo obkolitvi med Brento in Piave, so se zrušili v ognju strojnih pušk.

Nemci se vale proti francoski meji.

Pariz, 29. decembra. (Kor. ur.) Zbornica je s 425 proti 73 glasovom sklenila, da se vpokliče pod orožje letnik 1819. Clemenceau je v svojem govoru opozarjal, da bodo morali kmetje, ki niso vpoklicani, v januarju in v februarju delati šest tednov, ker potrebuje delavce. Nemci se zdaj vale proti francoski fronti; tistih 200.000 mož, ki so mobilizirani za fronto, bodo morali na fronto, če bo potrebno.

Premikanja armad sporazuma.

Genj, 29. decembra. Zahodno-švicarski listi so poročali, da premikajo zvezne armade.

Na koncu vasi je stala majhna kajza. Tam je stanovala najboljša prijateljica Nane. Mož je bil na železnici delavec.

Tje je stopila Nana. S strahom, kot se spodobi — hudodelki. Tince — njena edina prijateljica v vasi in življenju — je bila sama doma. Mož je bil na delu.

»Že vse vem,« je rekla Tince, ko je vstopila Nana.

»Nikar se ne boj, ne bo nič hudega,« jo je tolažila.

»Povedali so mi otroci, da so ti vzeli sadje. Čisto po nedolžnem! Le sklicuj se name. Trгоvec Stiska prodaja trikrat dražje in doma. Ljudje mu nosijo skupaj, nima nobenih stroškov — ampak dvakratni dobiček. To povej, pa ti nič ne morejo.«

»Bom. Poglej, deset vinarijev sem prodajala dražje, kot sem sama kupila. Celo uro daleč sem nesla na glavi, če bi vse prodala, bi imela komaj dobička za trud in čas dve-kroni.«

Šla je potolažena, okrepčana z uteho na svojo dom. Noč je bila. Mati je že spala in Nana je šla v čumnat in legla na skrinjo.

Zora je vstala — in prišel je zgodaj orožnik. Vprašanje je bilo kratko: Ali si res prodajala po tej ceni?

»Res! Pet krajcarjev sem imela dobička od kile. Stiska trгоvec — pravijo — je pa doma prodajal po tri krone, pa ga nobeden ne vidi.«

»Dobro! Si priznala. Sum še ni dokaz, bom še takoj tje, ker sem nepristranski.«

Orožnik je odšel, Nani je bilo žal, da je tako govorila.

V vasi je živel in trгоval Stiska že od mladih svojih let. Ljudje so govorili marsikaj in govorili so resnico. Stiska ni znal ne brati ne pisati dobro, ampak vsakdo je vedel, da ima trгоvec Stiska neke črne bučke in gorje človeku, če pride v tiste črne njegove bučke.

Nekoč je bila v vasi svatba. Poročila se je dekla trгоvca Stiske. Seve, da je bil tudi on povabljen kot priča.

Šel je in oblastno vrgel petkronsko petčko pri ofru, da je zažvenketalo po cerkvi in da so na glas pihale stare ženice.

Na ofceti je godel na harmoniko stari Jurij, ki je imel samo eno slabost, da je ljubil kronce in sovražil — žejo.

Ko je bila vsa družba na vrhuncu razpoloženja, tedaj je Jurij imel navado, da je udaril na pravo struno: Vsaki mora svojo zapet.

Tedaj so se pa muzali moški in stare ženice: Saj nismo godci.

»Bom pa jaz, če mi daste kronco,« se je odrezal Jurij.

»Bomo, še dve, če narediš pesem na vsacega posebej,« je djal bahato trгоvec Stiska. In godec je začel. Vsakemu je zapel in kronce so padale v njegov klobuk in vse se je smejala.

Male steklenice so izpraznili in prinesli so velike na mizo.

»Zdaj pa še eno o sebi zapoj,« dejal je trгоvec Stiska.

»Bom. Ampak kronco naprej.«

»Tukaj imaš — dve,« — in padli sta v klobuk.

In godec je zagodel: »Jaz se pišem Jurij Kosem — pa ga dan's že komaj nosim.«

Vse se je zakrohotalo.

»Zdaj pa še eno o meni,« so rekli gospod Stiska.

In godec je djal: »Bom, prav hitro!«

Zapel je: Naša sreča je trгоvec Stiska, kadar koga dolg pritiska.

Hahaha, zadonelo je po gostilni.

»Še eno tako,« je zaklinal Stiska in vrgel srebrn tolar, da je zagrešil v klobuk in se zakotalil po tleh. Urno ga je pobral.

In godec je hitro ponovil: »Sodnji dan pa je, če Stiska — koga sam pritiska.«

Še hušje so se vsi zasmijali, Stiska sam pa ne tako več.

Žal mu je bilo za kronce. Zdelo se mu je, da ga ima godec za norca.

Pozabil pa je, da je cela vaška dečad, ki je vse poslušala in videla, si dobro zapomnila vse godečeve pesmi.

In to ga je bolelo. Kadar je kdo očital čezmerne cene domačemu trгоvcu, vselej je pristavil godečeve besede: Stiska — pritiska.

Nana je šla v hlev, ko je odšel orožnik ter prinesla materi mleko.

»Oh, Nana, kaj si naredila,« je rekla žalostno starka.

»Nič ne bo hudega, mati. Ne bojte se! Pa kdo vam je že povedal?«

»Otroci so pritekli po večernicah in so rekli, da boš še zaprta.«

»Nič ne bo!« Stiska prodaja trikrat dražje. Če bom jaz, bo pa še on.«

»Oh, saj ga poznaš: Stiska — pritiska. Kdo mu kaj more, ko se ga vse boji. In z orožnikom sta prijatelja! — Pa saj zapreti se ne da, rajši plačaj!«

»Kje bova vzeli denar?«

»Bom si pritrkala tisto skledico mleka, da boš vse Tinci prodala za otroke. Saj te sramote ne, da bi bila zaprta.«

»Saj so tudi drugi — še bolj imenitni,« jo je tolažila Nana.

In molčali in trpeli sta obe celi dan.

Orožnik je prišel v Stiskovo trgovino. Povedal je, kaj je naznanila Nana.

To je bil hud in razburjen gospod Stiska in — ona — gospa!

»Priče naj povel Ta hinavka, tožil jo bom zaradi obrekovanja. Vedno v cerkev leta, mari naj bi delala in materi stregla.«

Orožnik je odšel.

Še isti večer je prišla dekla ter rekla Nani, če ne pride takoj ter prosi odpuščanja, da bo tožena po advokatu.

In Nana je šla ter prišla solznih oči nazaj. Nana je dobila 24 ur zapora. Hotela je iti med soboto in nedeljo, pa jo je pregovorila mati, naj gre najprej v cerkev in potem šele v sodnijo.

In Nana jo je ubogala.

Šla je na tihem iz vasi in na tihem se je vrnila. Ampak cela vas je govorila, da je bila Nana obsojena in zaprta.

Monte Asolone.

Dunaj, 28. decembra. Iz vojnege tiškovnega stana poročajo: Italijanski muničijski minister je 22. t. m. naznanil v poslanski zbornici, da so Italijani Monte Asolone, ki so ga bili naši 18. decembra osvojili, dne 21. t. m. vzeli nazaj. Naslednji dan je to naznanilo potrdil tudi vojni minister Alfieri. Temu nasproti treba izjaviti, da je Monte Asolone od osvojitve navzlic najljutejšim italijanskim protinapadom trdno v naših rokah.

3 angleški rušilci uničeni.

London, 29. dec. (K. u.) Reuter: Admiraliteta je poročala: Ponoči od 22. na 23. so zavozili pri nizozemski obali v meglji 3 angleški rušilci na mine, ali so pa bili torpedirani. Življenje je izgubilo 13 častnikov in 100 mož.

Razna poročila.**Delegacije in državni zbor.**

Iz krogov delegacije poročajo, da nameravajo delegati obiskati orožne in muničijske tvornice v Steyru in Plznu, kakor tudi potovati v Belgrad in Videm. Teh potovanj se bo udeležilo kakih 20 do 30 delegatov. Potovanje v Belgrad bi se vršilo od 2. do 5. v Videm pa od 7. do 10. januarja. Avstrijska delegacija se zaradi tega bržkone ne bo šela pred 15. januarjem, ogrska pa šele 14. prihod. mesca. — Prihodnja seja državnega zbora se bo vršila 22. januarja.

Določitev kvote.

Ker se prvotni deputaciji o kvoti ni sta sporazumeli, je cesar z lastnoročnim pismom z dne 27. t. m. določil od 1. januarja do 31. decembra 1918, da prispeva k skupnim izdatkom Avstrija 63,6, Ogrska pa 36,4 odstotka.

Roosevelt proti Wilsonu.

«Chicago Tribune» je poročala 20. t. mes. iz Washingtona: Roosevelt je pisal članu kongresa Londeenu, da se je polastil Wilson predsedniškega mesta z napačnimi napovedbami. Izvolili so ga z geslom: «Obrani nas je vojske.» Narod bi ga ne bil volil, če bi bil kandidiral na vojni program.

Amerika svojega stališča ne izpremeni.

Rotterdam, 29. dec. Lansing je izjavil časnikarjem, da ni nikakega povoda izpremeniti stališča nasproti osrednjim velesilam, če je tudi Rusija pozvala zaveznike, naj se prično o miru pogajati. Wilsonovo stališče se v tej zadevi kmalu naznani.

Amsterdam, 29. dec. (K. u.) Reuter je poročal iz Londona 28. t. m.: Listi v Združenih državah so izjavili soglasno, da Czerninovi mirovni predlogi ne vplivajo na sklep Amerike glede na vojsko.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Slovenske žene in dekleta občine Orehovica na Dolenjskem se z navdušenjem pridružujejo izjavi slovenskega ženstva za ujedinjeno Jugoslavijo ter izrekajo Jugoslovanskemu klubu svoje zaupanje. (Sledi 70 podpisov.)

Občinski odbor občine Križe pri Trzinu je sklenil v svoji seji dne 29. dec. t. l. sledeče: 1. občinski odbor občine Križe navdušeno pozdravlja majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba in se ji v polni meri pridružuje. — 2. Najudanejši se zahvaljuje prevzvišenemu knezoškofu za njegovo požrtvovalno delo in odločen nastop v korist narodne samostojnosti. — 3. Najpriščneje pozdravlja mirovno akcijo svetega očeta papeža Benedikta XV. in Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. ter prosi, da vsega mogočnega Boga, da se ustavi prelivanje krvi, ter nam in vsem narodom pokloni že skoraj zaželeni mir. — 4. Objašnjuje razdor v Slovenski ljudski Stranki ter odločno odklanja vsak nastop nove kmečke stranke.

Jožef Ahačič, župan. — Svetovalci in odborniki: Štular, Jeglič, Ribnikar, Poljanec, Fr. Fajfar, Koželj, Sitar, Poljanec J., Urbanc J., Urbanc Ant., Čadež, Boncelj, Gradišar.

Okrajni zastop Gornji Grad je v svoji glavni skupščini dne 17. decembra 1917 sklenil soglasno sledečo resolucijo:

Pridružujemo se v polnem obsegu deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Izražamo svoje popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in posebej njegovemu načelniku dr. Koroscu in našemu ožjemu zastopniku dr. Verstovšku. Obsojamo pa vsak nastop, ki hoče sejati razdor v vrste jugoslovanskega naroda na veselje naših narodnih nasprotnikov v času, ko cela Jugoslavija želi zjedinenja pod Habsburškim žezlom. Ob nednem se iz celega srca pridružujemo delovanju Njegovi Svetosti papeža Benedikta XV. in Njegovemu c. in kr. apostolskega Veličanstva cesarja Karla I. za doseg trajnega miru.

Navzoči okrajni zastopniki so ob tej priliki darovali za spomenik apostola edinstva in klicatelja na složno delo Evangelist dr. I. Kreka znesek 250 K.

Okrajni odbor Gornji Grad, de 17. decembra 1917.

Za načelnika: Anton Turnšek.

Občinski odbor v Dolenjski pri Ribnici je v svoji seji dne 29. decembra t. l. naslednje enoglasno sklenil: Občinski odbor se pridružuje v polni meri deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja leta 1917. Poslancem Jugoslovanskega kluba izreka najiskrenejšo zahvalo in jih prosi, da vtrajno delujejo naprej in z združenimi močmi dosežejo tako zaželjeni cilj. Župan Merhar.

Občinski odbor v Horvatu je v svoji seji dne 26. decembra 1917 sklenil, da se pridružujemo jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917 glede zahteve lastne države pod habsburškim žezlom. Obenem se zahvaljujemo sv. očetu in Njegovemu Veličanstvu, našemu presvetlemu cesarju Karlu I. za neumorno delovanje za uresničenje častnega miru za našo Avstrijo. — And. Čepon, župan.

Za deklaracijo. Jugoslovanski klub nam poroča:

Do sedaj je došlo Jugoslovanskemu klubu blizu 300 izjav posameznih občin, več županih zvez, duhovščine več dekanij, društev, korporacij, veliko število odličnih na Trstu zbranih Hrvatov in Slovencev. Od vseh strani prihajajo še vedno nove navdušene izjave za deklaracijo, sožalja za pokojnim dr. Krekom, za katerega spomenik istočasno prispevajo občine večje zneske.

Intrigirajo proti deklaraciji. Iz več krajev, pa tudi iz Ljubljane same nam poročajo, da se očividno od ene in iste strani snujejo proti podpisovanju izjave slovenskega ženstva za deklaracijo intrige. V nekem kraju na Dolenjskem se je zgodilo, da je javni funkcionar uničil polo s podpisami tamkajšnjih žen in deklet, da bi tako onemogočil, da bi se ženstvo dotične občine javno pridružilo ljubljanski izjavi. V nekem drugem kraju na Kranjskem je bila učiteljica, ki je zbirala podpise, izpostavljena mučnim šikanam, ki naj bi jo oplašile; v Ljubljani sami se je zgodilo, da so v neki rodbini očividno pod vtisom zažgali polo, katero so bili ženski člani rodbine podpisali. Za enkrat ne imenujemo nobenih imen. Pazljivo pa zasledujemo intrigo in bomo govorili o onih, ki skušajo preprečiti, da bi prišla volja slovenskega narodnega ženstva povsod do izraza.

+ Shod S. L. S. na Vrhniki. Včeraj se je vršil na Vrhniki v dvorani Rokodelskega društva velik shod S. L. S. Dvorana in postranski prostori so bili nabito polni. Poročala sta posl. dr. Lovro Pogačnik in J. Gostinčar. Navdušenje za našo idejo je bilo velikansko. Poslancem S. L. S. in Jugoslovanskemu klubu je bilo izrečeno nemejeno zaupanje. Sprejeti sta bili soglasno dve resoluciji. V prvi pozivajo zborovalci dr. Šusteršiča, da odloži deželnozborski mandat.

Zbor zaupnikov S. L. S. Ljubljana, Union. Šmohor, 29. dec. 1917. Osebnostno držani pozdravljamo izčiščenje S. L. S. na Kranjskem kot naraven in potreben pojav in smatramo ta dogodek kot od božje previdnosti nam naklonjen uspeh v boju za krščanska in narodna načela. Absolutizem in vse, kar je bilo z njim v zvezi, ni bil samo korenina bivšega ustroja S. L. S. na Kranjskem, ampak bi postal morilno orodje, ki bi ogrožalo ves slovenski narod. Prost je dih in prosta je pot. V ljudstvu se vzbuja nova moč. Ljubljanskemu gospodu knezoškofu naše občudovanje, priznanje in naš udanostni poklon. Naj shod rodi mnogo delavcev za dr. Krekovo delavnico. Matej Wornig, župni upravitelj. Grafenauer. Lovro Božič. Anton Varmut.

Dnevne novice.

+ Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim naročnikom, dopisnikom, bralcem in prijateljem uredništvo »Slovenca«.

+ Napadi dr. Šusteršičevega glasila na Jugoslovanski klub. Dr. Šusteršičeva »Resnica« piše o Jugoslovanskem klubu: »Danes je Jugoslovanski klub skupno s Čehi osamljen v zbornici.« »Vpliv Jugoslovanskega kluba na vodstvo javnih zadev v Avstriji je padel pod ničlo.« »Nič se zanj ne zmenja.« — »Jugoslovanski klub je zajadral v močvirje popolne neodvisnosti« itd. Da si upa dr. Šusteršič, ki je zbežal iz naše skupne jugoslovanske parlamentarne organizacije tako pisati o Jugoslovanskem klubu. — Ni treba, da bi branili naše zastopnike pred takimi napadi. Vsi poznamo vztrajno in smotreno delo Jugoslovanskega kluba. Kdo

ve povedati kaj o delu dr. Šusteršiča v zadnjem zasedanju zbornice? In sedaj si upa napadati naše vrle parlamentarne delavce! To presega že vse meje!

— »Resnica« se zavzema za Frankovce. Frankovci na Hrvaškem in njihovo glasilo »Hrvatska« vodita odločen boj proti jugoslovanski deklaraciji. Glavni urednik »Hrvatske« dr. Sachs je oproščen vojaštine kot zaupnik ogrske vlade. Dr. Milan Kovačević, eden glavnih prvobojnikov frankovstva je napisal svoječasnno v »Hrvatski« članek, kjer imenuje Slovence »balast«. In te Frankovce jemlje v zaščito združena številka dr. Šusteršičeve »Resnice«. Na eni strani narodni radikalizem »Resnice«, izjava za jugoslovansko deklaracijo, na drugi strani pa proti jugoslovanski deklaraciji z napadi na Jugoslovanski klub, malodušnostjo in z vzbujanjem raznih dvomov. In danes se že zavzema »Resnica« za Frankovce, najhujše sovražnike naše deklaracije. Po pisavi nemških listov nismo mogli drugega pričakovati. Saj poznamo dr. Šusteršičovo politiko. In vemo, da je frankovska »Hrvatska« vedno pisala v zaščito dr. Šusteršiča!

+ Pisanje »Resnice«. Izšla je druga številka »Resnice«, ki nadaljuje svojo prostaško pisavo. Besno napada »Slovenca«, Katoliško tiskovno društvo in g. prelata Kalana. Res žalostni bi bili časi, če bi »Slovenec« tako prostaško pisal kakor »Resnica« in služil samo koristim posameznikov. Če bi hotela razumeti dr. Šusteršič in dr. Lampe navdušenje naših ljudi za S. L. S. in za V. L. S., bi vedela, da je vse prostaško pisanje »Resnice« danes med našim ljudstvom zastoj.

Slovenski katoliški možje, pošljite laž, ki se hoče širiti v obliki »Resnice« nazaj njenim duševnim očetom.

— Učiteljstvo ljudskošolsko, člani »Slovenske zveze«, so imeli na željo z raznih strani 29. t. m. poseben sestanek ob velikanski udeležbi. Boli jih silno, da so se jim proti vsem pričakovanjem nenedoma ustavile vojne draginjske podpore — v sedanji velikanski draginji. Kakor se je videlo, je učiteljstvo zaradi tega do skrajnosti razburjeno. Predsedujoči nadučitelj g. J. Jeglič jih je z velikim trudom pomiril in jim pojasnjeval, da se s previdnostjo utege zadeva zopet uravnati. Omeje naj zato svoj posvet edino na gmotno vprašanje. Končno se je sklenilo soglasno s podpismi opremljeno zahtevo predložiti nemudoma deželnemu odboru, da upošteva neznosne slabe razmere učiteljstva ter pusti še nadalje dosedanje vojne draginjske podpore. — Upati je, da merodajni gospodje vendar sprevidijo, da samski učitelj ali učiteljica s 83 K ali družinski oče petih otrok s 150 K mesečno ne more živeti.

+ Poljski ministrski predsednik na Dunaju. Poljski ministrski predsednik Jan pl. Kucharski se je pripeljal dne 30. t. m. na Dunaj, kjer je posetil zunanjšega ministra grofa Czernina.

— Nov češki katoliški list. Češkoslovenska akcijska tiskarna prične izdajati v Pragi nov katoliški tednik »Mir«.

— Križe pri Trzinu. V torek, t. j. na novega leta dan, po večerni se vrši v stari šoli gospodarski sestanek. Vabljeni so vsi, posebno delavci in delavke, ker se bo de razmotrivalo o novi ustanovitvi delavskega konsumnega društva. Iz Ljubljane pride državni poslanec Jožef Gostinčar. Udeležite se tudi tisti, kateri ste že pristopili k konsumnemu društvu oziroma k vojni zvezi v Trzinu. Sklicatelj: J. Sitar.

— Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje 1. odborovo sejo na nedeljo dne 6. januarja 1918 ob 8. uri dopoldne v Gradcu, čitalnica. Klosterwiesgasse št. 5. I. nadstropje. Dnevni red ustmeno. Ker bo seja jako važna, prosimo vse tovariše, odbornike in zaupnike, da se je zanesljivo udeležijo. Dobrodošel je tudi vsak drugi član. Dopiše na Zvezo jugoslovanskih železničarjev je do preklica naslavljati na moj naslov: Ivan Kejžar, nadrevident, Leoben, Moserhofgasse št. 20, t. č. predsednik.

— Dobrna. Dne 27. decembra smo pokopali gospo Berto Pranger, ki je bila veliko let restavraterka v tukajšnjih toplicah. Svoj čas je bila tolažba siromakov, zadnja leta je pa sama trpela veliko pomanjkanje. Naj počiva v miru.

— Mažarska ljubezen do Hrvatov. Večkrat smo že poročali, da odposiljajo po cele skupine otrok iz Istre, Dalmacije, Bosne in Hercegovine v bogatejše kraje na Hrvaško in v Slavonijo, da jih tamkaj prehranijo, ker bi sicer doma morali umreti od lakote. V Novem Sadu na Ogrskem, so pa tamošnji Hrvati in Srbi ustanovili poseben odbor z nalogo, naseliti v Bački in Banatu med tamošnjimi Hrvati in Srbi čim več bosensko-hercegovskih lačnih otročičev. Dr. Wekerle je izjavil, da nima prav nič proti temu. Sredi najlepšega dela tega odbora pa je naenkrat izšla naredba ogrske vlade, da ne smejo Bo-

sanci nič več prihajati na Ogrsko. Tako je torej preprečena ta dobrodela akcija. — Znak mažarske ljubezni nasproti Jugoslovanom!

— Uporaba sivih in rdečih vojnih dopisnic. Sive vojne dopisnice je rabiti: 1. k armadi na bojišču; 2. na ranjene ali bolne vojaške osebe v bolnicah; 3. v prometu z inozemstvom. — Rdeče vojne dopisnice pa se rabijo: 1. od armade na bojnih poljanah; 2. od ranjenih ali bolnih vojaških oseb med prevajanjem z bojišča v bolnico; 3. od sanitetnega osebja v bolniških vlakih; 4. od ranjenih ali bolnih vojaških oseb po bolnicah. — Občinstvo mora torej rabiti samo sive vojne dopisnice.

— Novoletni dar ogrskim državnim železničarjem. Na ogrskih državnih železnicah so dobili kot novoletni dar: vsak uradnik 300 K in razen tega vsak njihov otrok pod 16 leti 50 K; vsak poduradnik 250 K in vsak njihov otrok 30 K; ostali uslužbenci vsak 200 K in vsak njihov otrok 20 K. Delavke in vajenci po 100 K.

— Razpisani c. kr. poštni uradi. Razpisano je nadpoštarsko mesto na Nabrežini 2 (I/1), nadpoštarsko mesto pri Sv. Luciji na Soči (I/1), nadpoštarsko mesto v Cervinjanu (I/1), poštarsko mesto v Fiumicellu (II/1), poštarsko mesto v Ogleju (II/1), mesto poštnege ekspedienta v Marianu (III/2), mesto poštnege ekspedienta v Dobrovi v Brdih (III/3). Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

— Benetke brez elektrike. Velike električne centrale družbe »Adriatica« so že nekaj časa v naši oblasti. Benetke, a tudi Ferara in druga mesta so zato brez elektrike. V električnih centralah se zdaj, v kolikor jih niso popolnoma uničili, zopet dela. Upravljajo jih Nemci, a električni tok se deli med Avstrijo in Nemčijo po tistem ključu, kakor ostali plen, 2 : 1.

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je dne 31. decembra ponoči č. g. Julij Rutar, bivši kaplan pri Sv. Jakobu v Trstu. Bil je dolgo časa mučno bolan. Pokojnik je bil blaga duša in vzor duhovnika. Bil je rodom Ljubljančan. Naj v miru počiva!

Ij Ljudska drama »Pod varstvom Matere božje« je na sporedu novoletnice, ki jo priredi jutri ob 6. uri zvečer v Rokodelskem domu katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. Vstopnice se dobivajo jutri ob 11. uri v Rokodelskem domu.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo je priredilo 16. in 23. decembra 1917 v Rokodelskem domu »Krekove večere«, kateri je obojekrat dosegel popoln uspeh, posebno je raznovrstnost sporeda pripomogla do tega uspeha, le da je prva prireditev trajala predolgo, kar pripisujemo na rovaš prostorom, ki so bili proizvajalcem na razpolago in na rovaš moči, ki so po dolgem počitku društvenega življenja buknile z vso silo na plan, da že pri prvi prireditvi pokažejo vso svojo energijo. Pohvalno omenjamo društveni mešani pevski zbor, ki je pod vodstvom gospoda Zdešarja zapel par krasnih pesmi, izmed katerih je posebno ugajala Premrlova »Zdravica« (po besedah Fr. Prešerna) in katero so pevci na splošno željo ponovili. Zbor šteje 35 pevcev in pevk, vmes precej dobrih grl, tako da upravičeno upamo v najkrajšem času pozdraviti znova nastop tega našega pevskega zbora. Posebno je povzdignilo slavnost večera, proizvajanje salonskega orkestra pod vodstvom g. jur. Bežeka, kateremu moramo le čestitati k uspehu, ki ga je dosegel s svojo energijo in požrtvovalnostjo sodelujočih. Želimo, da nam ostane orkester tudi v bodoče ohranjen, ker je to edini domači orkester, ki bo skrbel za glasbeni užitek našega občinstva. Govornika pri prireditvah, pri prvi društveni predsednik državni poslanec gospod Lovro Pogačnik, pri drugi urednik gospod dr. Jez, oba intimna prijatelja nepozabnega nam dr. Jan. Ev. Kreka, sta v res krasnem govoru odkrila vso veličino Krekove duše, odgnila vso globino njegovih misli, njegovo energijo, nesebičnost in globoko ljubezen do slovenskega ljudstva. Zbor diletantov je vpriporil Milčinskijevo enodejanko »Kjer ljubezen, tam Bog«. Igro smemo po vsebini šteti med najboljše, le jezik, posebno prestava evangelijskih mest, je preveč okorna. Režiji pa svetujemo, da v bodoče posveti več moči učenju vlog, sufler naj ne ima glavne vloge, posebno pri enodejankah. Odločen nastop režiserja, požrtvovalnost in pridnost igralcev in igralk naj povečata v bodoče uspeh društvenih prireditev. Nadvse je ugajala dr. Iz. Cankarja alegorija »Krekovo delo«, ki je ob koncu izzvala nepopisno navdušenje, čela dvorana je stoje pela narodno himno »Lepa naša domovina«. Društvu lepa hvala za dostojno in krasno proslavo očeta naše organizacije! Polne dvorane pri prireditvah naših društev v preteklem mesecu nam dajejo upanje, da kino še ni pokvaril okusa našega občinstva, ki je še ohranilo smisel za resno in pošteno razvedrilo brez tuje navlake. Društvom kličemo: Po tej poti naprej in resni ljudje bodo z Vami!

Ij Društvena vest. Na ustanovnem običnem zboru Društva deželnih uradnikov vojvodine Kranske dne 29. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik ing. Klinar Anton, dež. stavbni nadsvetnik; podpredsednik dr. Mantuani Josip, ravnatelj dež. muzeja; I. tajnik Fortič Anton, dež. pis. nadoficijal; II. tajnik Schweiger Karel, dež. rač. svetnik; blagajnik Hočevar, blagajnik dež. banke; odbornika dr. Pogačnik Lovro, dež. tajnik; ing. dr. Kasal Miroslov, dež. stavb. nadkomisar. — Pristopila je že velika večina uradnikov ter se lahko z gotovostjo trdi, da bodo pristopili vsi do zadnjega. Vpokojeni dež. uradniki se lahko vsak čas priglase. Še enkrat torej: Pristopite brez izjeme vsi!

Ij Zrebanje ljubljanskih srečk. Dne 2. januarja 1918, vrši se 53. zrebanje ljubljanskih srečk. Tega dne je mestna blagajna za promet s strankami zaprta.

Ij Razglas c. kr. finančnega ravnateljstva z dne 1. decembra 1917 zaradi vročitve naznanil v letu 1917, izplačanih službenih prejemkov za priredbo dohodnine za leto 1918 je nabit na mestni deski. Osebe, korporacije, zavodi, družbe, društva, blagajnice itd., ki so zavezane izplačevati plače in pokojninske užitke v znesku, presegaajoč 1600 K na leto za eno osebo, naj vložijo naznanila o upravičenih prejemkih z napovedjo njih imena, stanova, vališča in posla, potem o višini in vrsti v letu 1917 izplačanih prejemkov do 31. januarja 1918. Natančnejša pojasnila se razvidi na razglasu samem.

Ij Podaljšanje policijske ure na Silvestrov večer. C. kr. policijsko ravnateljstvo dovoljuje na podlagi ministrskega naredbe z dne 1. septembra 1917, drž. zak. št. 370, § 24, da smejo biti v ljubljanskem policijskem okolišu na Silvestrov večer, to je dne 31. decembra 1917, gostilne do 12. ure in kavarne do 1. ure ponoči za obrat odprte.

Ij Drsalisce pod Tivolijem kljub ugodni zimi še vedno ni odprto. Led je pač debel dovolj in razočarani so se vračali mnogoteri drsalci, ko so izvedeli, da drsanja preje ne bo, dokler magistrat ne preskrbi delavcev, da popravijo sneg. Za primerno plačilo bi se nedvomno dobile potrebne delavske moči, tudi bi vojaške oblasti že iz stališča ljudske higijene gotovo ne odrekale pomoči z vojnimi ujetniki. Občinski svet je pač sklenil podražitev vstopnine, naj bi bil naročil svojim organom, da drsanje tudi omogočijo. Če pa ti nimajo za to veselja ali pa časa, naj se odda drsalisce privatnemu najemniku, ki bo zanj iz lastnega interesa boljše skrbel. Hvaležni mu bodo vsi ljubitelji športa, ki jim sedanj čas ne nudi nobenega drugega razvedrila, zlasti pa še dijaštvo, kojim potekaajo dnevi počitnic ob ograjah zaprtega drsališča s podražnim tarifom.

Ij Pogorela je pred kratkim velika sušilnica za cikorijske Kollinske tovarne kavnihi primesi. Škoda je zelo velika, ker je pogorelo okoli 24 vagonov cikorijske, ki se v sedanjih razmerah sploh ne da nadomestiti.

Ij Najdeno. Pred šišensko cerkvijo se je našlo nekaj denarja. Dobi se ga ondi v zakristiji.

Ij Prodajalci petroleja se vabijo, da zanesljivo takoj naznanijo ostanek petroleja ter obenem predložijo vse karte in prejemnice za petrolej v mestni posvetovalnici.

Ij Sveže meso na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1 do 1400 prejmejo sveže meso v cerkvi sv. Jožefa v sredo dne 2. januarja popoldne. Določeni so ta-le red: od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400. 1 oseba dobi 1 četrt kilograma, 2 osebi pol kilograma, 3 in 4 osebe 3 četrt kilograma, 5 in 6 oseb 1 kilogram, 7 in 8 oseb 1 in 1 četrt kilograma, več oseb 1 in pol kilograma. Kilogram stane 2 K.

Primorske novice.

Samoobramba.

Pod to rubriko je prinesel božični »Slovenec« notico, kako naj gledamo in skrbimo za to, da slovensko imetje na Goriškem ostane v slovenskih rokah.

To je želja vseh Slovencev, to bodi princip vsega goriškega prenovljenja.

Vsakdo, ki ima kaj prodati, naj naznani županstvu in županstvo naj skliče, zdaj še pismeno, denarne domačine — najprej domačine — ako žele kupiti to in ono.

Denarni domačini naj pa naznanijo takoj že zdaj vsakemu županstvu željo, da bi kupili v domači vasi kakšno zemljo ali hišo itd.; to zadnje se pri malokteremu posreči.

Na ta način bi zemlja ostala domačinom, katero bi morda kasneje zopet prodali tistim revčkom, ki so bili zdaj primorani prodati.

Naučili ste se, dragi rojaki v tujini, kako je mrzla, hinavska, trda, neusmiljena tujina. Zatorej tudi vi se strnite v močno falango, bodite složni med seboj — in skrbite najprej zase. In Goriška mora ostati, kakor je bila za vedno, slovenska Goriška.

Prenovljenje Gorice. Govoril sem z višjim nadzornikom g. B. zaradi gospodarskega prenovljenja Goriške. Na mojo opazko, da se preveč skrbi za Furlanijo, a nič ne za slovenski del, je rekel, da pri nas ni še varno obdelovanje zaradi granat in drugih izstrelkov, ki so raztreseni povsod.

Slab argument! Gospod višji nadzornik ima dobro voljo, ampak dal se je pregovoriti od Faiduttija in drugih.

Zatorej na delo! Takoj naj začnejo z našo uborno goriško okolico. Ako ne bodo takoj začeli, kam naj se povrne naš kmet na spomlad?

Najprej barake, potem naj vojaki napravijo svojo dolžnost: naj poberejo vse streljivo, zakopajo vso nesnago, zasujejo strelske järke, zravnavajo ceste, steze dohode, to je njih delo. Tam doli v Furlaniji vsega tega dela ni, tam gospodarsko podpirajo Furlane, nam pa še vojaških naprav nočejo poravnati!

Še nekaj. Pri zasipanju jarkov naj ne uporabljajo kamena naših hiš, ampak zemljo, da bodo dotična polja in vinogradi zopet uporabljivi. Zatorej bi bilo dobro, da bi nadzorovali to delo domači vojaki. In teh je polno.

Namesto da tam v nemških krajih trpijo z ujetniki, katere varujejo, naj pripeljejo te ujetnike v naše kraje.

Vrtojba in deklaracija. Kakor druge vasi v goriški okolici, katere leže v razvalinah, tako tudi ni še naša vas poslala nikake izjave, ker enostavno ni mogoče, ker smo vsi razkropljeni.

Naj vedo pa vsi, da smo vsi v goriški okolici

1. vneti, zavedni Slovenci;
2. verni Avstrijci, zvesti Habsburškemu prestolu in
3. hrepnimosi vsi po samostojni državi v smislu dunajske deklaracije z 30. majnika, ker vsi hočemo biti gospodarji na svojih tleh — neodvisni od italijanskih in drugih tlačiteljev, ki so nas toliko tlačili in ki nas obljubljajo še tlačiti;
4. zahtevamo nemudoma prenovljenje naših nesrečnih vasi in
5. upoštevanje slovenskega jezika, ki edini je domači jezik v goriški okolici in v Gorici.

Iz Vrtojbe. Je-li mogoče: iz Vrtojbe? Da, iz vrtojbenske zemlje, napejene s krvjo junakov in domačinov, raz razvalin, pod katerimi so zakopani naši in naših očetov žulji in bogastvo, za katero smo ni in posebno naši očetje trpeli in se trudili, kjer je zakopano vse naše blagostanje — raz teh razvalin, iz te posvečene zemlje, katere sin sem jaz, prihaja ta list...

Grozno je naše gorje, grozen udarec, kateri nas je zadel. Zahtevamo torej od onih, kateri so napravili, naj nam popravijo pota, da se vrnemo, zemljo, da homo obdelovali, barake, da bomo v njih stanovali, ali vsaj les iz strelskih jarkov naj nam dajo, kolikor je uporabnega.

Vrtojba naj vstane na po načrtu, lepe ravne ceste, ravna noslopja, ena cerkev za obe vasi, ena šola in župnišče kakor do zdaj. Kier je župnišče, naj bo ena veličastna cerkev, zraven na severni strani župnišče itd. itd. Ampak že zdaj moramo vse to razmišljati. Iz teh razvalin naj vstane veličastna nova Vrtojba enega mišljenja, ene ljubezni, za procvit in blagostanje domačinov.

Pri tej priliki pa še eno. Nihče naj ne proda niti peči zemlje tujcu. Kdor ima kaj prodati, lahko proda kasneje, ako pa mora prodati na vsak način zdaj, naj naznani županstvu, to bo potem naznanilo kupozelnim domačinom, ki kupijo oziroma podprejo potrebne posestnike; denarni zavodi nam bodo tudi šli na roko. To je gotovo!

Županstvo Vrtojbe je zdaj pod naslovom: Županstvo občine Vrtojba — Verd, pošta Vrhnika.

Vrtojba naj ostane Vrtojbencem, imamo dovolj kredita in tudi kapital bomo dobili. Tujec naj se ne šopiri po naših tleh. Pepe C.

Višja deželna sodnija za Primorsko, ki se je bila ob izbruhu vojne z Italijo umaknila iz Trsta v Gradec, prične z novim letom zopet poslovati v Trstu. Skrajni čas bi bil, da se tudi goriška okrožna sodnija vrne iz daljne Ljubljane na Goriško. Prebivalstvo osvojene Goriške dežele potrebuje sodnije v svoji sredi, ne pa izven dežele. Kranjska je sedaj »zaledeja«, Goriška pa še vedno v ožjem vojnem ozemlju, zato je potovanje z Goriškega v Ljubljano sedaj še mnogo bolj otežkočeno nego poprej, negledé na potne stroške in na izgubljeni čas, kajti stranke, ki imajo posla pri okrožni sodnji v Ljubljani, morajo vsled tega žrtvovati po več dni, da ob sedanjih slabih železniških zvezah opravijo svoje stvari na okrožni sodnji. Občji interesi in interes stvari same zahteva, da se goriško okrožna sodišče nemudoma vrne na Goriško, kamor edino spada in isto velja tudi za okrajna sodišča v osvobojenih okrajih Goriške, ki menda tudi še sedaj — po dveh mesecih, odkar je dežela prosta sovražnika, niso še pričela svojega poslovanja. Naše ubogo vsestransko tepeno ljudstvo

bi tudi v tem oziru zaslužilo več obzirnosti od strani višjih državnih oblasti! Saj vendar ni ljudstvo tukaj radi oblasti, ampak slednje bi morale biti tukaj radi ljudstva.

Prijatelj in znancem, ki so se zanimali za moje zdravje, javljam, da se mi je zdravje z isto naglico vračalo, s kakoršno so Lahi bežali od naše rodne grude. Hvala polkovnemu zdravniku dr. Wilku za požrtvovalno zdravljenje in neskončno usmiljenemu Bogu, ki mi je prizanesel v granatah in boleznih, k čemur so gotovo pripomogle tudi vaše prošnje in molitve. — Bog vam plačaj! Prijatelji! Bliža se vesel trenutek skorajšnjega svidenja, ki nas po dveh letih in pol zopet združi v nemurnem delu obnovitve naše Goriške na znotraj in zunaj! — Do tedaj pa: Bog z vami! Srečno in mirno novo leto voščim vsem z iskrenim primorskim pozdravom Frančišek Švara, vikar. — Sempolaj 28. decembra 1917.

Iz Dornberga: Vsem našim pregnantcem vošči srečno in veselo novo leto županstvo.

Begunci, nastanjeni v občini Oed na Nižjem Avstrijskem, se najsrčneje zahvaljujejo g. Jožetu Vodopivec za njegov trud, ki ga ima z nami v vseh zadevah. Želimo mu iz srca srečno in veselo novo leto in srečnejšo bodočnost v svoji domovini. Bog mu vse stotero povrni!

Primorski begunci voščijo g. županu Korbarju in Hrušici pri Ljubljani srečno novo leto.

Srečno in veselo novo leto želi tem potom vsem svojim znancem, prijateljem in svojim še v begunstvu bivajočim ljudem, Herman Trdan, kurat iz Lokoveca.

Županstvo Čepovan se zopet nahaja v domači občini, kamor naj odslej begunci sporočajo svoje želje.

Kobaridski sodni okraj je podpisal 129.400 K sedmega vojnega posojila. Ta znesek je najboljši dokaz, kako zvesti so ostali Kobaridci svoji domovini vkljub 2 in pol letni okupaciji italijanski.

Dar. C. kr. sodnija v Ajdovščini je poslala Posredovalnici za goriške begunce znesek 29 K 77 vin, iz neke kazenske poravnave. Posredovalnica izreka svoje najtoplejšo zahvalo.

Novi poštni uradi. Z dnem 27. decembra t. l. se zopet odprejo poštni uradi Ogled, Pieris, Ajello in Visco za sedaj samo za pisemsko poštni promet v številu službeno in zasebno rekomandacij.

Okrajna bolnišnica blagajna v Gorici je začela zopet poslovati; začasne prostore ima v Gledališki ulici št. 6.

Kruh po 6 K kilogram. V Trstu so zaprli 46letno Alberto Rampini, ki je pekla kruh in ga prodajala v okolico po 6 K kilogram. Tako so ga plačevale prekupčevalke, a ubogi konsumenti?

Velika tatvina živil. V delavskem konsumu v Trstu (cooperative oparale) je bilo te dni ukradene moke, masti, sladkorja in drugih živil za 3000 K.

Tržaška mladina. Trije štirinajstletni fantiči, ki so bili že vsi opetovano zaprti radi tatvine, so vlomili v stanovanje Katarine Godine v Barkovljah in ukradli iz nezaklenjenega predala 131 kron.

Vlom v tobakarno. V tobakarno na Aquedottu v Trstu so vlomili tatovi in odnesli za 900 K tobaka.

Dva umora v Trstu. Pred prazniki je neki vojak ustrelil v Trstu 29letnega težača Antona Gratton. Vzrok menda ženske. — V gostilno Amalije Komar v ulici del Bosco je prišel 23. dec. Ivan Gherdovich, potegnil revolver in sprožil. Kroglja je zadela gostilničarko v trebuh; smrtnoranjeno so prepeljali v bolnišnico, kjer je naslednji dan umrla.

Umor in poizkušeni samoumor. 30. t. m. ponoči je ustrelil vojak Anton Poschauer v Trstu svojo nevesto 24letno Angelo Kukmar. Nato je nameril nase, a kroglja ga je samo oprasila. Poschauerja so zaprli.

Iščejo se sledeči naslovi v važni zapuščinski zadevi: Marija Fabijan, soproga Petra Fabijan iz Devina; Marija vdova Legiša, Jernejeva iz Devina; trije otroci pokojnega Matije Brezigar, bivšega postiljona v Devinu; Angelina Brinčin, krčmarica v Devinu; Jožefa vdova Mervic, Antonova (Longotova) iz Devina; Antonija Legiša, roj. Bačar, vdova po pokojnem Ivanu Legišu (Conte) iz Devina, prebivajoča v Savodnjah; Matilda Walter iz Devina; Roza Weissel, soproga Emila Weissel, slikarja v Devinu; Marija vdova Fabijani iz ul. Devinu; Antonija Delpiccolo, roj. Calligaris iz Devina; Zofija Sepephofer, grajska kuharica v Devinu; Katarina vdova Duse, roj. Piapan iz Devina; Terezija vdova Pavlin, Via Duomo, Gorica. Naslovi naj se pošiljajo na prečast. gosp. župnika Fr. Lavrenčiča v Saležu, pošta Prosek pri Trstu. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Svojega sina išče Matija Kokošin iz Drežence pri Kobaridu. Njegov naslov še pred vojno z Italijo je bil: Kokošin Matija, Feldkomp., Marinefeldpost, Lir. 5, Pola. Kdor bi kaj vedel o njem se prosi, da bi sporočil očetu.

Postrežite Svojo ženo Frančiško, otroke Marijo, Lucijo in Leopolda, ki so prebivali pred 12. laško ofenzivo na Vrhu pri Kanalu, išče Anton Bucik, vojak. Kdor kaj ve, naj naznani to Posredovalnici za goriške begunce, Ljubljana. — Leopold Kijavec, k. u. k. Flugzeugwerk, 1. stot. IV. vod, Fischmeid pri Dunaju, išče Franceca Povčič in njegovo ženo Terezijo, ki sta preje stanovala v Gorici, Šempeterska ulica št. 17.

Iščeta se Anton Jakončič in Franc Prinčič iz Kozane št. 100. Oglasita naj se v uredništvu »Slovenca« ali pa naravnost na gospo Alojzijo Jakončič, Kozana-Brda. Prosi se tudi natančnih podatkov, kdor bi kaj vedel o njih.

Rudolf Šušmelj, c. kr. etap. pekarija št. 32, Batuje, p. Črniče pri Gorici, išče svojo ženo Amalijo in otroke iz Trnovega št. 49.

Po svetu.

— **200letnica c. kr. inženerske akademije.** 24. decembra 1917 je poteklo 200 let, odkar je cesar Karel VI. na pobudo maršala princa Evgena Savojskega otvoril na Dunaju c. kr. inženersko akademijo, ki je najstarejši vojaški zavod in najstarejša višja tehnična šola v monarhiji. Začetek je bil skrajno skromen, ter se je nahajala šola v zasebnem stanovanju dvornega matematika Iv. Jak. pl. Marinoni. Pouk je bil brezplačen. Leta 1755, je cesarica Marija Terezija akademijo z inženerskim oddelkom ustanove barona Chausa združila ter se preselil v lastno palačo Königsegg, kjer se je otvoril tudi internat. Kasneje je šola večkrat menjala svoj sedež in bila nekaj časa tudi v Klosterbrucku pri Znojmu. Kljub vsemu je pa že začetkom prejšnjega stoletja vživala evropski sloves zornega zavoda. Iz nje je izšlo mnogo izvrstnih vojakov, pa tudi znamenitih učenjakov matematičnih in tehničnih ved, dalje pa tudi umetnikov, diplomatov in politikov. Njeni bivši gojenci so prejeli 12 komanderskih in 60 viteških križcev vojaškega reda Marije Terezije, 52 drugih častnikov je doseglo čast polkovnih imeniteljev. Tudi nesmrtni stotnika Hermann in Heusel in mnogo sedanjih odličnih poveljnikov je štel ta vojaški znanstveni zavod med svoje gojence. Od leta 1869. je akademija izgubila svojo samostojnost in postala pod imenom »ženijski in artiljerijski oddelek« del novoustanovljene tehnične vojaške akademije.

Kako piše mažarsko časopisje o Slovaki. V »Pesti Hirlapu« piše Nagy Endre o »Samoodločbi narodov«: »Nemara veste, da vaški župan tudi glede perutnine odločuje in da jo lahko izpusti iz kurnikov. In na čigar dvorišče se potem na noč zateče, tistega je. Diplomate sporazuma nazivajo to »samoodločba narodov«. Če si čehi lastijo naše Slovake, pa to še ne kaže, da bi hoteli to vprašanje rešiti z nami z mečem. Videti pa je, da apelirajo na »samoodločbo narodov«. Dobro! Počakajmo zime in pogledjmo, kam pojde svobodni slovaški narod piskre vezat: ali na Češko ali mažarsko nižavo!«

Samomor ruskega generala. Ruski general Skalon je prišel kot ruski delegat v Brest Litovski. Kmalu po začetku pogajanj se je ustrelil. Reuter poroča o tem: General Skalon je zapustil pismo, v katerem izjavlja, da ne more preživeti propasti Rusije. General Skalon je bil poveljnik na rusko-rumunski fronti. Nasprotno trdi Wolffov urad, da se je general Skalon ustrelil najbrže vsled živčne bolezni.

Pašičeva izjava in Srbi.

Geni, 30. decembra. »Messagero« obelodanjuje pogovor s Pašičem, v katerem je ta med drugim izjavil, da je z ozirrom na Rusijo še vedno optimist. Rusija da bo iz sedanjega položaja še našla izhod. Ali se bo s tem sedanja vojska še podaljševala, to je na vsak način dvomljivo. Pašič misli, da mista Ljennin in Trockij nobena nemška agenta, ampak človeka načel, s katerima bi mogla notranja socialna organizacija Rusije tudi uspeti. Pašič nadalje izjavlja, da je položaj Rumunije obupen, čeprav sme gojiti malo upanja na pomoč Ukrajine. — Ves ton pogovora dokazuje željo srbske večine, da si ne odreže vseh potov, po katerih bi mogla priti do pogajanj z osrednjimi silami. Važen je tudi preokret razpoloženja v genfski srbski koloniji, ki ukorava srbske poslane in vodilne faktorje, ker doslej niso poskusili priti v tesnejšo zvezo s Petrogradom.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. J. Mavčiče. Nemogoče, ker bi bili zaplenjeni.

Gospodarske beležke.

— Najvišje cene za nadrobno prodajo svežih jabolk je na novo določila deželna vlada. Pri nadrobni prodaji srednjevelikih dobrih ali le z lepotičnimi napakami obložjenih sadežev (posebno v trgovini običajnih zavojih I b in II, blago v zabojih) velja 1 kg v Ljubljani 1 K 84 vin., na Kranjskem izven Ljubljane 1 K 70 vin. Pri nadrobni prodaji sadja z napakami velja 1 kg v Ljubljani 1 K 44 vin., na Kranjskem izven Ljubljane 1 K 26 vin.

— Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi tudi to leto sadjarski in viničarski tečaj za mladeniče, ki se hočejo praktično izveščati v sadjarstvu ali pa vinarstvu. Sadjarski tečaj bo trajal od dne 15. februarja do 15. maja 1918. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let naprej. Sadjarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa 10 K na mesec. Viničarski tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1918. Viničarski učenci dobijo istotako brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa 10 K na mesec. Prosnje za sadjarski in viničarski tečaj je vlagati pri kulturnem oddelku deželnega odbora v Ljubljani, najkasneje do 15. januarja 1918. Prošnjam je priložiti izpustnične ljudske šole in krstni list ali pa domovnico.

Tovarna železniških voz in lokomotiv v Zagrebu. Hrvatski listi poročajo, da je neka velika zagrebska banka kupila obširno zemljišče za državnim kolodvorom v Zagrebu, na katerem namerava zgraditi tovarno za železniške vozove in lokomotive.

Srečna Ogrska. Na Ogrskem so cene tako-le določene: 1 kg govedine, teletine ali bravnine stane 3 K 20 vin., 1 kg riža 3 K, čaja 15 K, graha 60 vin., masla 7 K, pražene kave 7 K 20 vin., zelene kave 6 K 20 vin., liter piva 1 K 60 vin. Podobno so tudi drugim živim cene določene. To se čuje kakor bajka.

Denar včeraj in danes. Dobiti Nobelovo nagrado ni samo častno, marveč je tudi gmotna korist, zakaj 140.000 švedskih kron je pač lepo darilo. Še nikdar pa ni bil ta dar dragocenejši nego dandanes, kljub temu, da je vrednost denarja tako padla. Vse to je v zvezi z valutno. Zakaj v mirnih časih je bila švedska krona iste vrednosti kakor 1 danska krona = 112 in pol nemških fenigov = 132 francoskih ali italijanskih centimov = 52 ruskih kopejk = 26,8 ameriških centov = 13 angleških penc i. t. d. Tako je bil na primer pred nekaj tedni, ko so to nagrado za literaturo podelili, kurz švedske krone naslednji: 120 danske krone = 300 fenigov = 310 kopejk = 254 francoskih centimov = 350 italijanskih centezimov = 40 ameriških centov = 22 angleških penc. Posledica tega je, da so pisatelji, obdarovani z Nobelovo nagrado, prejeli: Pontopidan namesto 70.000 danskih kron 84.000 kron, a da ni Gjellerup dal nakazati polovico Noblove nagrade v Draždane, bi bil prejel 210.000 mark, namesto 79.000 mark, katere bi bil dobil v normalnih časih. Če bi bil dobil Nobelovo nagrado Rus, bi bil prejel danes lepo vsoto 432.000 rubljev, a pred vojsko samo 73.000 rubljev. To so tudi nekakšni vojni dobickarji.

Koliko stane pregledovanje zaloga. Pregledujoča komisija obstoji iz komisarja, cenilca, šarže in prostega vojaka. Vrhovno nadzorovanje v okraju ima nad vojakom častnik. Dijete znašajo: komisar 20 K, cenilec 15 K, šarža 6 K, vojak-prostak 3 K ter častnik 12 K na dan. V moravskobudejevskem okraju je na primer zračuneno, da bo komisija stala 40.000 K. Politčnih okrajev na Moravskem je čez 30. Zato se lahko reče, da pregledovanje zaloga na Moravskem stane čez 1.200.000 K.

Slika iz sočasne vojne dobe. »Dne« poroča: Pred tednom dni sta prišli v vas, ki leži ne daleč od Mor. Ostrave, dve elegantni nemški dami, ženi višjih železniških uradnikov. Hodili sta od hiše do hiše, da bi kupili troho živil, ali zaman, ker nista imeli nobene kompenzacije kakor sladkorja, petroleja itd. Po brezuspešnem stikanju in iskanju sta priromali do poslednje hiše v vasi. Kmetica je pripomnila, da jima rada proda masla, ako ji popravita in zašijeta stare srajce! Dami, v kojih hišah se ni staro perilo nikoli popravljalo in šivalo, nikar še, da bi sami kaj pozašili, sta izprva premišljevali, potem pa sedli za mizo in kmalu je bilo nekaj raztrganih srajc zašitih, za kar je dobila vsaka pol kilograma masla.

Rekvizicija.

Dobrepolje, 27. dec. 1917.

Kakor udarja ta strašni vojni val na vse vetrove, je obiskal tudi nas. Dobili smo ponovne nepričakovane ukaze za oddajo krompirja. Slišimo, čitamo v časopisih, da bi ga mogla dobiti Kranjska še 400 vagonov povrnjenega. Iz naše občine Podgora zahtevajo kar naenkrat zopet štiri vagone; to je kar očitni smrtni namah na nas kmete. Čemu, zakaj tako? Kaj bomo vsadili prihodnjemu spomlad? To je vprašanje, da ga nihče raztolmačiti ne more.

Delati bi morali čudeže. Gospodje poslanci, pomagajte nam! Dati bi morali do 10. januarja.

Kaj pa z žitom? Ravno tako. Kar naenkrat daj naglo in zopet daj kar v treh dneh ogromne množine, take, da človeka obide groza, ko vidi oddajne karte. Na primer: En posestnik, ki je pridelal natančno računano 250 do 280 kg fižola, kar naenkrat 700 kg. Vročila se mu je oddajna karta; groza ga je obšla, da sam svojim očem ni verjel. Drugi zopet na primer: pridelal je komaj za svojo družino 600 do 700 kilogramov koruze, oddati mora kar 1100 kilogramov.

Kam bomo prišli? Groze nam pa z vojaško, oziroma prožniško »asistenco«. Gospodje poslanci, obvarujte nas tega hudega udara!

Letina 1917.

Dipl. agr. A. Jamnik piše v »Slov. Trg. Vestniku«:

»Neugodne vremenske razmere, pomanjkanje gospodarjev-voditeljev, delavnih moči, gnojil in zato tudi slabše obdelovanje so vzrok, da letošnja letina na Kranjskem ni bila taka, kot bi jo bilo v ugodnejših razmerah žeteli. Sporedno z vsemi neugodnostmi in v veliki meri tudi zaradi teh so se pojavile tudi razne bolezni. Pri žitu in krušnih rastlinah sta škodovala rja in posebno snetjavost, v marsikaterem kraju je snežna plesnoba zamorila razvijajoče se klici v zemlji. Pojavljali pa so se tudi živalski škodljivci in je mestoma posebno škodila struna in pa poljska miš. Krompirja se je marsikje lotilo gnitje, ravnotako tudi pese in repe. Vinski pridelek je kljub vsem neugodnostim, toči i. dr. povoljen.

Splošno smo gojili mnogo upov, ki pa so žal šli po vodi.

Žita in druge krušne rastline so nas varale. Kljub vsem neugodnostim so se navidezno ob času zorenja nekam dobro popravila in je človek na prvi pogled mogel biti zadovoljen, a je pri natančnejšem opazovanju v svojo žalost moral opaziti, da je bilo malo težkega klasja, ki bi se pripogibalo k tlom, marveč je prazno, ponosno stalo pokonci. Kljub temu je prva provizorična cenitev izkazala, da je pričakovati povprečnega pridelka na hektar pri pšenici po 820 kg, pri rži po 710 kg, pri ječmenu po 790 kg, pri ovsu po 820 kg in pri koruzi po 730 kg. S takimi pridelki bi mogli biti zadovoljni. Mlačev pa je pokazala povsem drugačne uspehe. Pšenica je dala komaj 680 kg, rž 590 kg, ječmen 570 kg, oves celo le 490 kg in koruza 690 kg zrnja na hektar, ter je med to težo všteto tudi razno slabo zrnje, plevelno zrnje in druge primesi. Slabega, nerazvitega in snetjavega zrnja je zelo veliko in to posebno pri ječmenu in ovsu. Proti snetjavosti ljudje vsevov niso mogli zavarovati, ker ni bilo dobiti takih preparatov in je zato v prvi vrsti snetjavost napravila največ škode. Šele letošnji jesen se je posrečilo Hinku Sevarju, trgovcu v Ljubljani, dobiti iz Nemčije preizkušeno, izvrstno učinkujoče sredstvo za zamakanje semen proti raznim glivičnim boleznim. To sredstvo se imenuje »Uspulun« ter sem ga tudi podpisani v letošnjem poletju preizkusil ter priporočal v »Kmetovalcu« in letakih »Zavoda za promet z žitom ob času vojne«. Žeteli bi bilo, da bi kmetovalci »Uspulun« čim najbolj uporabljali.

Statistika izkazuje, da je bilo obdelane zemlje: za pšenico 26.815 ha ter je bilo pridelka 181.573 q, torej na hektar po 6,8 q; za piro 48 ha, pridelka 205 q, torej na hektar po 4,3 q; za rž 11.394 ha, pridelka 67.547 q, torej na hektar po 5,9 q; za ječmen 10.427 ha, pridelka 59.521 q, torej na hektar po 5,7 q; za oves 13.442 ha, pridelka 65.690 q, torej na ha po 4,9 q; za koruzo 12.874 ha, pridelka 88.887 q, torej na ha po 6,9 q; za soržico 1090 ha, pridelka 7361 q, torej na hektar po 6,7 q; za ajdo prvo 1246 ha, pridelka 5036 q, torej na hektar po 4 q; za ajdo strniščno 17.124 ha, pridelka 85.305 q, torej na ha 4,9 q; za proso 6025 ha, pridelka 39.811 q, torej na hektar 6,6 q; za fižol, grah, lečo 7447 ha, pridelka 34.595 q, torej na hektar po 4,6 q; za krompir 23.995 ha, pridelka 1.186.899 q, torej na hektar po 49 q; za repo prvo 3702 ha, pridelka 112.009 q, torej na hektar 30 q; za repo strniščno 14.498 ha, pridelka 682.418 q, torej na hektar po 47 q; za korenje 2994 ha, prid. 135.821 q, torej na hektar po 45 q; za buče 947 ha, pridelka 11.345 q, torej na hektar po 12 q; za zelje 3111 ha, pridelka 81.906 q, torej na hektar po 26 q; za seno 174.175 ha, pridelka 1.679.446 q, torej na hektar po 9 q; za deteljo I. in II. 19.053 ha, pridelka 233.238 q, torej na hektar po 12 q; za deteljo strniščno 9691 ha, pridelka 96.703 q, torej na hektar po 9,9 q; za druge krmne rastline 2748 ha, pridelka 29.128 q, torej na hektar po 10,5 q; za vino 9685 ha, pridelka 248.053 hl, torej na hektar po 25 hl.

Iz gorenjega je razvidno, da tudi okopavine in krmne rastline ter zelje niso dali dobrega uspeha, predvsem je bilo malo sena in detelje, ker je bila suša letos le prehuda. Iz istega vzroka je tudi slame

manj. Kakovost vina pa je letos izborna. Sadna letina je letos bila vsakako boljša kot lani in tudi čebeloreja more izkazati jako povoljen donos.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani nazzanja svojim odjemalcem, da zapira do preklica trgovino ob 3. uri popoldne.

Vsled preobilih notranjih poslov se po tej uri občinstvu ne more pod nobenim pogojem postrezati.

Govedoreja. Spisal Rado Legvart, deželni mlečarski in živinorejski nadzornik. Cena 3 K 40 vin, s poštino 4 K 60 vin. — Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Knjigo je spisal poznani strokovnjak s temeljito teoretično podlago in mnogoletno praktično skušnjo.

Posebno pri današnjem pomanjkanju krmil potrebuje živinorejec mnogo gospodarskega pouka, da bo znal krmila, ki so na razpolago, uspešno porabiti, z živino pravilno ravnati in doseči zaželjene uspehe tudi pri skromnejših sredstvih. Gospodarski pouk je torej posebno dandanes za vse panoge kmetijstva mnogo potrebnejši nego v normalnih razmerah. Stališče naših starih kmetovalcev, ki je mnogokrat izključevalo vse novodobne izkušnje in se je držalo samo starih navad, je pri današnjih razmerah popolnoma odpovedalo, in se dosežejo uspehi le, če si živinorejec pomaga z novimi izkušnjami.

IX. c. kr. avstrijska razredna loterija. Zrebanje 2. razreda se vrši dne 15. in 16. januarja 1918. Cena srečk je: $\frac{1}{2}$ 80 K, $\frac{1}{4}$ 40 K, $\frac{1}{8}$ 20 K, $\frac{1}{16}$ 10 K. Srečke za to zrebanje priporoča Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani kot poslovница c. kr. avstrijske razredne loterije in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici (sedaj v Ljubljani).

Vojaški koledar za 1918

z imenom

Slovenski vojak

je ravnokar izšel in se dobiva vezan in krasno s slikami opremljen v vseh knjižotrnih in v Ljubljani in v raznih trgovinah na deželi

po 1 krono 50 vinarjev.

Razpošilja ga pa tudi založnik Janko Nep. Jeglič, šolski voditelj v Ljubljani, ki daje običajen trgovski popust vsem, ki naroče večjo množino izvodov. P. n. gg. trgovci, učitelji in sploh prijatelji ljudstva, naročite vojakom in drugim to potrebno knjižico — najboljšo po poštni nakaznici, ker je povzette za 50 vinarjev dražje.

Na vojno pošto se povzette ne more pošiljati.

Izgubila se je

22. t. mes. zvečer v železniškem vozu na progi Ljubljana - Kranj denarnica z večjo vsoto denarja. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi Mar. Zaplotnik, Tržič 220.

Jutri, torek dne 1. januarja in nadalje do preklica

parna kopelj

v hotelu »Slon« v Ljubljani odprta in sicer:

Vsak torek dopoldne za gospode in popoldne za gospe ter vsak četrtek dopoldne in popoldne za gospode.

Poirti neizmerne bolesti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec pretužno vest, da je Vsegamogočni poklical k sebi nad vse ljubljene in vzornega sina, brata in nečaka častitega gospoda

Julija Rutar

bivšega kaplana župne cerkve sv. Jakoba v Trstu,

ki je danes ponoči po mukopolni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, v 33. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 2. januarja, ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 47 na pokopališče k sv. Križu. Priporočamo ga vsem, zlasti duhovnim sobratom v pobožno molitev.

Ljubljana, dne 31. decembra 1917.

Marija Rutar,
mati.

Ivan in Franjo Rutar,
brata.

Marija Rutar,
sestra.

Franja Zeleznik,
teta.

Opozarjam cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev
ŠIVALNIH STROJEV.
Prosim toraj, kdor je stroj naročil ali se za istega zanimal, da se oglasi čim prej v trgovini
JOS. PETELINCA, LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip štev. 7.
Tovarniška zaloga šivalnih strojev.
Istotam se kupita dve izložbeni omari.

Izšel je

„Vedež“

splošni žepni koledar z notezem za l. 1918. z vsestransko najzanimivejšo vsebino za vsakega. Vedež je neobhodno potreben svetovalec in vodnik vsakemu brez razlike toliko civilistu kakor vojaku, zato napravite svojim vojakom gotovo največje veselje, ako jim ga pošljete, Vedež za leto 1918, poklanja svojim čestitim odjemalcem in naročnikom pregleden in natančen slovenski zemljevid italijansko-avstrijskega bojišča, ki sega od naše Ljubljane pa tja do Gardskega jezera ter od koroske meje do konca Istre.

Vedež je odločil tudi 20 krasnih dobitkov, ki bodo izrežani dne 31. marca 1918, zato je vsak izvod Vedeža previden s številko (natančnejši popis v Vedežu).

Cena v lični vezavi 1 K 20 vin. Vedež se naroča v založni knjižarni J. Stoka, Trst, ulica Molin picolo 19.

Kdor jih naroči deset, dobi enega povrhu. Da se prihranijo razmerno previsoki stroški za posamezne izvode, naj izvolijo p. n. naročniki poslati (tudi v poštnih znamkah) poleg cene še 10 vin. za poštino. — Večja naročila se pošiljajo po povzetju. — Preprodajalci dobijo 25% popusta.

Na prodaj

sta dve novi postelji iz mehkega lesa pri mizarju. Naslov: Guncle štev. 19.

Izgubil se je

v četrtek zvečer moder listrast predpasnik od bolnišnice do Zalokarjeve ulice. Pošteni najditelj naj ga prinese proti nagradi vratarju deželne bolnišnice.

Sobarica

ki je tudi otrok vajena in nekoliko šivati zna, se sprejme za čimprejšnji nastop. Poudbe na poštni predal 38, Ljubljana.

Izgubila se je

v soboto zvečer od Dol. kolodvora do magistrata žel. legitimacija, glaseča se na ime g. Angela Pekolj. Odda naj se proti dobri nagradi v trgovini Stritarjeva ulica štev. 9.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: **ANTON PFARTOT, Gradec, Roseggerhaus**

Stanovanje

s posebnim vhodom, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, — isčeta — zakonska brez otrok. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod naslovom »Večer«, 3400

Gospodična

s pisarniško prakso želi primerne službe. Spričevala so na razpolago. Cenjene ponudbe pod »N. M. 3432« na upravnništvo tega lista.

Službe išče

24letni trezen, zanesljiv in zmožen

cerkvenik

(kot invalid). Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 3421.

Iepa meblovana soba

se odda sredi mesta solidni stranki za 50 K na mesec. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3427.

Gozdi

z mešanim lesom, ki se more takoj sekati, v izmeri okoli 17 ha ali 29 oralov, ležeči ob železnici z zelo ugodnimi poti, se prodajo skupno ali po parcelah.

Reflektanti naj naznanijo svoje naslove pod »Gozdi 3422« na upravnništvo tega lista, da dobe natančnejša pojasnila.

Hiša

večja, v mestu ali v predmestju, se želi kupiti. Ponudbe se prosijo na upravnništvo »Slovenca« pod »Tovarna št. 3423.

Razglas.

Beguncu z Goriškega

vinogradniku, z odraslo družino nad pet oseb, brez svojega domovja, se takoj odda v najem

posestvo na Vogerskem pri Gorici

Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Leopold Kofol, veleposestnik, Čepovan, Goriško. 3426

Več

mizarskih pomočnikov

za pohištvo sprejme takoj proti dobri plači dnevno od 10 do 20 kron. Stanovanje in hrano lahko dobijo v hiši. Franjo Wagner, Zagreb, Vlaško 59. 3425

Jabolka

- suho sadje vseh vrst, 3197
- suhe gobe,
- sode od vina, sadjevca in žganja,
- steklenice in
- zamaške

kupi vsako množino in prosi ponudbe
A. OSET, pošta GUŠTANJ, KOROŠKO.

Preklic.

Podpisana obžalujem, da sem govorila javno na cesti proti Janezu Rozman, cestarju v Nadanjselu št. 62 o njegovi soprogi, da je tatca, da je denar kradla in da si je on hišo z njim sezidal; preklicujem in obžalujem vse žaljive besede kot neresnične. 3429

Mala Pristava, dne 27. decembra 1917.

Marija Želko štev. 24.

Dobro ohranjena

pisalna miza

najraje ameriškansko delo, se kupi. Kje, pove uprava lista pod št. 3433.

Proda se

električni motor

za izmenični tok, 110 voltov, na 3 izpremene, 0.75 konjskih sil, za 42 period. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod 3415.

Kupim

hišo z vrtom

v Rožni dolini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Hiša« 100. 3408

Trgovski učenec

želi prakso nadaljevati in dokončati v stroki z mešanim blagom in trgovino s pridelki, ev. tudi šarkitrijo. Ponudi se eventuelno takoj osebno. Cenj. dopisi na upravo tega lista pod št. 3403. 3403

Zdrava, močna, srednje starosti ter dobra

kuharica

se sprejme k večji družini takoj ali s 15. januarjem.

:: Vse potrebno za kuhanje že v hiši. ::

PLAČA DOBRA.

Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 3405.

Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želim

srečno novo leto!

proseč za nadaljnjo blagonaklonjenost.

Kati Ovsec-Držaj

trgovina z mešanim blagom. žganjem in vinom
Ljubljana.

Srečno novo leto

želim vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, ter se priporočam še za nadaljnjo naklonjenost.

Marija Vehovec,

modna trgovina - Kongresni trg št. 6.

Kavarna „Evropa“

Vsem cenj. gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem želim

srečno, veselo novo leto 1918

proseč za nadaljnjo naklonjenost in zagotavljajoč najboljšo postrežbo.

Velespoštovanjem

Anton Tonejc,
kavarnar.

Srečno in veselo novo leto!

želim čč. gg. duhovnikom in vsem svojim cenj. odjemalcem ter se priporočam še za nadaljnjo naklonjenost.

Franc Tončič, podobar in pozlatař v Kamniku.

Srečno

novo leto 1918!

vsem svojim cenj. gostom želita

Hedžet in Koritnik

Hotel in kavarna

»Slon«.

Hotel Štrukelj

Vsem veleecenjenim gostom, kakor tudi prijateljem in znancem vošči

srečno novo leto

zahvaljujoč se za obilno izkazano zaupanje. Velespoštovanjem

Ana Jesih.

Unionska klet

Srečno novo leto!

želi vsem odjemalcem in naročnikom

Alojzij Fuehs, zlatarska delavnica

Šelenburgova ulica 6.

Zahvala.

za tolažilno sočutje povodom smrti ljubljene matere, gospe

Josipine Vičič

se najsrčneje zahvaljujejo

Postojna, dne 24. decembra 1917.

3428

ZALUJOČI OSTALI.

Restavracija Hotel Slon v Ljubljani

se s 1. majnikom 1918

odda v najem.

Ponudbe na vodstvo »Hotela Slon«.

3406

Semenska trgovina

AL. KORSIKA v Ljubljani

Bleiweisova cesta ali Vrtača 3.

kupuje vsa doma pridelana SEMENA, vsako množino, plačuje pa po najvišjih cenah, kakor: KORENJE, REPO, SOLATO, BUČE, KUMARE, KONOPLJO itd.

PRODAJA tudi mnogovrstna, večinoma doma pridelana semena.

Nov cenik izide v mesecu januarju 1918; dobil se bode brezplačno.

NOVOST.

Preselim se s svojo trgovino iz Ajdovščine

v Gorico

v Gledališko ulico štev. 6.

Priporočam se za obilni obisk slavnemu občinstvu Gorice in okolice. Potrudil se bodem, kar je v moji moči, da bodem postregel z živili in najnižjo ceno in točno postrežbo. Na veselo svidenje 1. JANUARJA V GORICI!

3360

JAKOB STARC, trgovec.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1918!

želiva vsem veleecenjenim odjemalcem, gostom, prijateljem in znancem za

I. kranjsko konjsko mesarijo in restavracijo „Amerika“ na Glincah ter filijalki v Kopitarjevi ulici št. 1 in na Rimski cesti št. 2 v Ljubljani

ter se najvljudneje priporočava nadaljnji blagohotni naklonjenosti in zaupanju.

Velespoštovanjem

Ivan in Marija Marinšek, Glinca št. 28 pri Ljubljani.

Nekaj številk o jugoslovanskem ozemlju.

»Jugoslovan« piše:

Izločimo zaenkrat Bačko in Banat, o katerih še nimamo v vsakem oziru natančnih podatkov.

Od Koroške moramo prišteti slovenskemu ozemlju najmanj tretjino, je 3000 km², od Štajerske ravno toliko, je 7000 km², Kranjska jih ima 10.000, Primorska 8000, Dalmacija 13.000, Hrvatska in Slavonija 43.000, Bosna in Hercegovina pa 51.000, skupaj 135.000 km². Ta površina je dosti večja nego ona Srbije ali Bolgarije, približno ista kot Rumunija, skoro polovica Italije, ki meri 287.000 km², z Bačko in Banatom pa nad polovico Italije. (Belgija meri 29.000 km², Nizozemska 34.000, Švica 41.000, Portugalska 91.000 km².) Prebivalcev slovenskega dela Koroške je kakih 120—130.000, na Štajerskem nad pol milijona, na Kranjskem ravno toliko, Primorska šteje 900.000 ljudi, od teh najmanj 500 tisoč Slovanov, Dalmacija 650.000, od teh niti 3% Italijanov, Hrvatska - Slavonija 2.670.000, med njimi samo 10% Neslovanov (Nemcev in Madžarov), Bosna-Hercegovina je popolnoma slovenska, 1.900.000 prebivalcev. Vsega skupaj bi bilo prebivalcev 7.300.000, brez sedanjih ogrskih delov. — (Švica 3.800.000, Portugalska 5.800.000, Nizozemska 6.100.000, Belgija 7.500.000, Italija 35 milijonov.) Vseh Neslovanov je v tem ozemlju samo malo nad 700.000, torej niti 10%, Slovencev je okroglo 20%, torej ena petina, 70% je pa Hrvatov in Srbov. Te je težko ločiti.

Pa poglejmo veroizpovedanja. Slovenci in Hrvati so katoliki, Italijani in Nemci ter oni Madžari večinoma tudi. V Dalmaciji je katolikov nad 83%, pravoslavnih nad 16%, teh torej nekaj nad 100.000. V Bosni - Hercegovini je pa pravoslavni 43-4%, to je 825.000, moslimov pa 32-2%, to je 612.000 (vse te številke po ljudskem štetju leta 1910). Na Hrvatskem je bilo pravoslavni ena četrtnina, t. j. 670.000. Vseh pravoslavni torej nekaj nad 1 milijon 600.000, t. j. dobrih 22%. Če prištejemo še 8% moslimov in nekaj pravoslavni v Istri ter par protestantov, bi bilo razmerje to-le: Slaba tretjina nekatolikov, dve dobri tretjini katolikov. Od teh 68 ali 69 odstotkov pa pride na Slovence, kakor omenjeno, okrog 20%, vse drugo na Hrvate. Torej bi šteli Hrvatje narodnostno skoro polovico vseh prebivalcev, versko z nami vred pa nad dve tretjini. To zapišemo zaradi tega, ker straši po glavah frankovcev — slovenskih in hrvatskih — pošast, da nas bodo Srbi zadušili. Samo številke naj pogledajo. Če se pa tudi tega malega števila bojijo, tedaj pa tužna jim majka.

Kako vidimo iz primerjanja velikosti in prebivalstva Jugoslavije z dotičnimi faktori drugih omenjenih držav, smo glede gostote prebivalstva še zelo na slabem; posledica dosedanjih slabih gospodarskih razmer, tlačenja od zgoraj, zato izseljevanje. Vnebovpijoče so še vedno razmere v Bosni-Hercegovini in v Dalmaciji. Dalmatinci so skoraj zmirom zunaj po svetu, kar samoobsebi ni slabo. Gostota prebivalstva bi se dala seveda kmalu zvišati, saj se je samo v Bosni-Hercegovini od l. 1879—1910 za 63%. Sedaj je gostota na km² ta-le: Na Koroškem nad 40, Štajerskem nad 70, Kranjskem 53, Primorskem 112 (zaradi Trsta in Pulja, sicer dosti manj), v Dalmaciji 50, na Hrvatskem 62, v Bosni-Hercegovini pa še sedaj samo 37. Povprečna gostota znaša nekako 54, ravno toliko v splošnem kot na Kranjskem. Če bi se zgostilo prebivalstvo na 100, bi štela država okrog 14 milijonov prebivalcev. Češka, enako velika kot Bosna-Hercegovina, jih šteje 6 milijonov 770.000, 13 na km².

Zanimivo je primerjati Jugoslavijo z državo, kakor jo hočejo Čehi. Češka meri 52.000 km², Moravska 22.000, Šlezija 5000, Slovaška pa 30—40.000, kakor jo pač omejimo. Vzemimo 35.000, je torej skupno 114.000 km² manjša kakor naša, in smo še spustili Bačko in Banat. Prebivalcev je pa seveda dosti več: 6.770.000 + 2.622.000 + 757.000 + okrog 2.000.000 = nad 12 milijonov, nad 100 na km². Ker se pa da Slovaška še visoko dvigniti, bi bila številka kmalu višja. Prebivalstvo bi seveda ne bilo tako enotno kot pri nas; na eni strani 8.600.000 Čeho-Slovakov, na drugi 3 milijone 550.000 Nemcev, v odstotkih 70 in 30 odstotkov.

Ker meri cela monarhija 676.000 km² in so našli leta 1910. v njej 51.312.000 prebivalcev, nastane še vprašanje, kolikerkoli prejše celote bi obsegali novi slovenski državi — seveda vedno še izpuščimo Bačko in Banat, kar bomo prihodnjic pridejali. Jugoslavija bi obsegala natančno 20% površine cele monarhije, Češko-Slovaška pa okrog 17%, skupaj 37% nad tretjino Prebivalstvo bi si pa razdelili tako-le: Jugoslavija nad 14%, Češko-Slovaška pa skoro 24%, skupaj 38%; številka ista kot pri površini, samo da smo najprvo mi na prvem mestu, potem pa naši severni bratje.

Darujte za dr. Krekov spomenik!

Nenavaden doživljaj.

Priobčil Fr. Zabret.

Pred veliko meseci je padel na bojišču slovenski stotnik I. I. Pokopali so ga nedaleč za bojno črto, te dni pa so ga prepeljali v Ljubljano in meni je bila poverjena naloga, da truplo še enkrat blagoslovim in spremim k Sv. Križu k stalnemu počitku.

Sedel sem sam v vozu tesno zavrt v težko zimsko suknjo, kajti zunaj je pritiskal uprav januarski mraz, glavo sem imel sklonjejo nad psalmom »Misereere«, ki sem ga molil za pokojnega. Ko se zopet vzravnam čudom zapazim, da sedi v mojem vozu v nasprotnem kotu mlad avstrijski častnik. Obraz je bil čudovito bel, skoro prozoren, oči pa so gledale mehko, voljno in globoko, kakor bi sevala večnost iz njih.

Bolj presenečen kot prestrašen nisem mogel najti ne besede ne vprašanja. Častnik pa mi prijazno ponudi roko — bila je ravnotako bela kot njegov obraz — in se nasmehlja. Njegov nasmeh je bil voljen in mehek kot pogled. Nato me nagovori:

»Oprostite, da sem Vas motil in prisedel v Vaš voz. Jaz sem stotnik I. I., ki me sedaj spremljate k sv. Križu. Pa je v rakvi neskončno mrzlo, in zato mi ne boste zamerili, da sem za to pot do sv. Križa prisedel k Vam.«

Ravno sem ga hotel vprašati, kak je sedaj njegov poklic, pa ni bilo treba, ker je nadaljeval sam.

»Sedaj sem državljani nebeškega kraljestva in sicer sem uslužben kot tajnik zunanjega ministrstva pri nebeški vladi. Jugoslovane sploh v nebeškem kraljestvu nekoliko protežirajo zato, ker so delavni in pridni, obenem pa kot nekako zadoščene za vedne krivice, ki jih morajo trpeti na zemlji.«

»Oprostite, gospod tajnik, vprašam radovedno, kako stališče napram vojskujočim se državam na zemeljskem planetu pa zavzema nebeška vlada? Ali je njeno stališče strogo nevtrarno, ali je morda s kakimi tajnimi pogodbami zvezana s katero vojskujočih se strank in jo podpira, recimo, z dobrohotno nevtrarnostjo?«

»Žalibog« mi odgovori tajnik, »ne morem in ne smem izdati tajnosti naše visoke vlade; toliko pa lahko rečem, da ima nebesno kraljestvo popolnoma svoje vojne cilje, katere bo tudi skušalo v največji meri doseči. O tem pa, da so diplomatične zveze med nebeško in avstrijsko vlado pretrgane. Vam ne bom pripovedoval, ker Vam je gotovo že znano.«

Nisem se še v življenju kmalu tako začudil kot tokrat.

»Kako to? To je nemogoče! Z državo, katera se je vedno štela kot katoliška, naj bodo vsi odnosi pretrgani? Tega pri nas še ne vemo, to nam je avstrijska vlada zopet zatajila. Pa povejte vendar, kako je prišlo to?«

»No, pri nas je ta stvar popolnoma javna; nebeško zunanje ministrstvo je ravno včeraj objavilo vse tozadevne akte v svojem uradnem glasilu »Nebeško solnce«. Ker je najina pot kratka, zato samo par bistvenih stvari.

»Pred par meseci je poslala visoka avstrijsko-ogrsko vlada na naše zunanje ministrstvo dopis s približno sledečo vsebino:

Z ozirom na to, da avstrijsko-ogrsko vlada na dnu srca priznava upravičenost Jugoslavije; dalje

z ozirom na to, ker je trdna volja vsenemškega stremjenja, kateremu upreti se avstrijska vlada nima srčnosti, da se naseli nemški živeli tja do Gorice in Trsta; končno

z ozirom na to, ker je na podlagi seznamov padlih in v begunskih barakah umrlih jasno, da je moralno relativno največje število Jugoslovanov prositi v nebeškem kraljestvu za državljanstvo,

predlaga c. in kr. avstro-ogrsko ministrstvo za zunanje zadeve visoki nebeški vladi: naj ustanovi v svoji prostorni nebeški državi svobodno Jugoslavijo, ker zanjo na svetu ni najti prostora.

»Naš zunanji minister«, nadaljuje nebeški tajnik, »je odgovoril, da je drage volje pripravljen ustanoviti v nebesni državi svobodno Jugoslavijo, ker so Jugoslovani v vsem kontingentu, ki ga dobiva nebeško kraljestvo res najštevilnejši, pa tudi najpridnejši in najzanesljivejši element; vendar nebeška vlada nikakor ni voljna pristati na to, da bi visoka avstrijska vlada kršila postavbo pravičnosti, po nebeškem kralju razglašeno z gore Sinaj, obvezno za vesoljni svet in tako izpodkopavala temelj dekaloga in s tem tudi temelj nebeškega kraljestva. Zato da gre Jugoslovanom na podlagi te pravičnosti samostojna država.

Nedolgo potem pa pride od avstrijskega zunanjega ministrstva nov dopis s tole kratko vsebino:

Ker je dosednji pojem pravičnosti (daj vsakemu kar mu gre) popolnoma nezdržljiv z nemško in madžarsko nadvlado v Avstriji, zato se je zdelo avstro-ogrski vladi v dogovoru z berlinskim kabineto umestno in potrebno pojem pravičnosti primerno prilagoditi zahtevam vsenemških in madžarskih teženj v tem smislu, da se osnovno načelo pravičnosti ne glasi več: Daj vsakomur, kar mu gre, temuč: Kdor ima veliko, se mu bo še pridalo, kdor pa ima malo, se mu vzame še tisto, kar ima, in se da tistemu ki ima veliko.«

»Nebeška vlada je seveda na to odgovorila, da nikakor ne more trpeti, da bi se trdno načelo pravičnosti moglo spreminjati. S tem, da visoka avstro-ogrsko vlada samovoljno posega v pravice nebeške vlade.

Nato pa je došel zadnji dopis zunanjega ministrstva avstro-ogrsko vlade, v katerem ista naznanja, da je naročila avstro-ogrskemu poslaniku na nebeškem kraljevem dvoru zahtevati potne liste in je iste izročila tudi nebeškemu poslaniku na Dunaju. Ker smo mi sami svoji gospodarji v svoji hiši, pravi zunanji minister, zato nam nihče — niti visoka nebeška vlada — ne more predpisovati, kak naj bo naš pojem o pravičnosti napram avstrijskim narodom.«

»Kaj pa sedaj?« vprašam nebeškega tajnika. »Ali je nevarnost, da napove nebeška vlada Avstriji vojsko?«

»Vsekakor so razmere silno napete. Bati se je najhujšega.«

Nad nama se je oglasil jokajoč glas zvončka pri sv. Križu, voz je obstal pred pokopališko kapelo. Veliko vprašani mi je bilo še na jeziku, toda moj znanec se hitro dvigne, mi poda roko rekoč: »Na cilju smo. Na svidenje kdaj!« Preden sem mu mogel odgovoriti, ga ni bilo več v vozu. Zunaj se je slišal pritajen jok stotnikove matere.

Asiaško bojišče.

Dne 16. decembra 1917.

Na celem evropskem bojišču ni bilo v zadnjem času toliko krvi prelite kakor na našem asiaškem bojišču v italijanskih Tirolah. Uradna poročila so bila sicer res kratka in so omenjala naše boje kakor navadno. A kdor se je teh bojev udeleževal, ve marsikaj povedati.

Za sedanjim zimskim čas je tu zelo izredno ugodno, suho vreme, kar pospešuje bitke in sploh vse bojno delovanje. Lansko leto ob tem času smo že v dolinah imeli po dva metra snega, na vrhovih hribov po tri do štiri metre visoko. Letos v dolinah nimajo še nič snega, na planinah pa prav malo ali nič. Avtomobili drdajo po belih, suhih cestah kakor v juliju. Sploh se cela vojska giblje kakor v visokem poletju brez vsake vremenske ovire.

Kakor že znano, smo Lahom iztrgali v zadnjem času na levi od Asiaga na prostoru Sedmih občin celo vrsto hribov in gričev, med njimi mogočni, skoraj 2000 metrov visoki hrib Meletta. Ta pridobitev je za nas velike važnosti, še bolj velike važnosti, kakor je bil za Lahe Sv. Gabrijel za Sv. Goro. Lahi so se — resnici na ljubo bodi povedano — prav hrabro držali in niso za nobeno ceno hoteli popustiti niti pedu zemlje. Z zaničevanjem so gledale laške armade v smrt, ki so se zaklele: Le preko nas morete vi Avstriji na Meletto. In tako se je tudi zgodilo. Naše topništvo je obrnilo svoja žrela na Meletto in jo res strašno obdelovalo. Zdelo se je, kakor bi cela Meletta bila v groznem plamenu. In v sredi tega plamena so se nahajale laške armade. Po temeljiti pripravi z artiljerijo so se vrgle naše hrabre čete z ročnimi granatami, z bajoneti in noži na Lahe. Strašno klanje se je razvilo, ki je pobralo mnogo mladih življenj. Z nadčloveško močjo so se naši vrgli na Lahe in jih potolkli v takem številu, da so bili popolnoma omagani in premagani. Naši so ta hip spretno porabili, se na Meletto utrdili in podili Lahe še daleč nazaj raz hriba na hrib. Pri tem našem mojstrsko izvedenem koraku smo ujeli do 14.000 Lahov, okoli 60 topov in veliko število bojnega materiala, strojnih pušk, minometalcev, streljiva itd. Ta naša zmaga je pa toliko bolj upoštevanja vredna, ker Lahi se niso na nobenem kraju ob celi italijanski fronti tako utrdili, kakor ravno na prostoru Sedmih občin.

Boji na asiaškem bojišču seveda še niso zaključeni. Lahi dobro vedo, da če izgube še nekaj na ozemlju za Asiagom, potem je njih cela vojska ob Piave v resni nevarnosti, kajti potem bi se laški voji težko ubranili pred našo poplavo na laško ravnino.

Laške čete so imele pri teh bojih zelo velike izgube na mrtvih, ranjenih in na ujetnikih. Ujetniki so nam pripovedovali kaj so vse doživeli na Meletti ter da je bil res pravi čudež, da so ostali pri tako strašnem streljanju in treskanju naših granat pri življenju.

Laške utrdbe na po njih zapuščenem ozemlju so bile mogočne. Cele skalnate dvorane smo našli, do katerih ne moremo najmočnejša granata. Lahi so pripovedovali, kako so bili ujeti. Pravili so, da so ticali v kavernah do zadnjega trenutka našega artiljerijskega bombardiranja. Le trenutek časa in Vaše — avstrijske — čete so že stale pri vhodih naših kavern z ročnimi granatami, s puškami, in neusmiljeno streljali v kaverne. In tako je bila s tem naša usoda zapečatená: Ali se udati ali pa na mestu umreti.

× × ×

Mi se drugače dobro počutimo, ako le mraz ne pritiska. Če ta nastopi, potem je res prav slabo, in človek mora imeti slonove kosti in oslovsko trdo kožo, da je zunaj na prostem kos mrazu tirolskih velikanih. — Hrana je povoljna, kruh iz pšenične moke, meso z juho in prikuho vsaki dan. Le pijače je malo ali skoraj nič. Za žejna grla so tu slabi časi. Pijanci se pri nas po sili odvajajo pijančevanja, ker nimajo kaj piti, mnogokrat še vode ne. Pijače se pri nas ne dobi ne za božji lon in ne za papirnate ali recimo srebrne krone. Ako nas Bog hudega obvaruje, potem pridemo z vojske domov napol abstinenci, kar nam gotovo ne bo škodilo. — Le kamenje pokonča na našem bojišču mnogo mladih mož in mladeničev. V Galiciji je bilo v tem oziru boljše. Če je priletela sovražna granata, ki je vrgla v obraz pest zemlje ali te je kvečjemu zakopala v zemljo, iz katere si se kmalu izkobil. Tu je v tem oziru drugače in slabše. Kamenje leti ob udaru granate na vse strani, in več jih pade zadetih od kamenja kakor od sovražnih železnih drobecov. Tako je padel pred časom pri nas tudi neka ekscelenc divizijski poveljnik, ko se je peljal v svojem avtomobilu tik za sovražnimi postojankami.

× × ×

Ko bode tam v domovini letos obhajali božične praznike in novega leta dan, spomnite se v Vaših molitvah nas vajakov-trpinov, ki stojimo v vedni smrtni nevarnosti v visokem tirolskem hribovju, odrezani od ostalega sveta na braniku naše ljubljene domovine. Spomnite se starih svojih sinov, žene svojih mož, znanci svojih prijateljev in molite zanje. Saj Vi tam doli v gorkih posteljah in na mehkih ležiščih ne veste, kje se mi valjamo, skrivamo, kako vsled mraza trpimo itd. Prosite Boga, da bi nas kmalu rešil te šibe vojske, in da bi nas kmalu vrnil svojem, ki hrepene po nas in mi hrepenimo po njih. Naj bi Vaše molitve o svetih božičnih praznikih pripomogle, da bi se po vesoljnem svetu kaj kmalu razlegalo: Gloria in excelsis Deo, et in terra apx hominibus, bonae voluntatis!

Nova knjiga.

René Bazin (La terre qui meurt), Gruda umira. Iz francoščine prevel Izidor Cankar. Založila Leonova družba. Tako se imenuje zanimiva povest, ki opisuje življenje kmetov po vendskem Barju. — Vendeja prehaja proti zapadu v močvirno nižino, ki se razteza do morja. Ime ji je Barje (le Mars's) po naravi. Enolično ravan križajo n. s. i. p. pregrajajo jarki in prekopi, mostovi, da vežejo. Pokrajina ni rodovitna; poleti jo žge solnce; kadar nastopi zima, jo preplavi deževje; nad njimi in travniki se razprostirajo jezera, iz katerih gledajo nizki griči s posameznimi hišami, s selišči in vasmi. Prebivalci občujejo tedaj samo s čolni med seboj. Revni so ti kmetje, največ najemniki vlastelinov, in vendar ljubijo rodno grundo, ali vsaj ljubili so jo. A tujina je zanesla med mladi rod nove misli; pohlep po uživanju, mrznja do dela se širi; gruda začne umirati.

Živo in lepo nam opisuje to umiranje René Bazin. V ospredju stoji družina Lumineau. Oče, korenjak starega kova, je najemnik bližnje graščine. Nadenj pride nesreča za nesrečo. Umrla mu je žena; graščak, njegov zaščitnik, je odšel v Pariz zapravljat svoje premoženje; najstarejši sin, njemu podoben po duhu in telesu, ki ga niti vojaščina ni mogla izpriditi, se po-habi, in telesna nezgoda mu pokvari tudi duha; sam nesposoben za gospodarstvo tudi bratoma ne privošč, da bi gospodarila na domu, in zvičajno prepreča možitev najmlajše sestre. Drugi sin, lahkomiselni fant, zbeži pred težkim kmetijskim delom, si poišče službe pri železnici, in odvede s seboj starejšo sestro, njemu podobno. Zadržne očetovo upanje je sin Andrej, ki se vrača od vajakov. Koliko radosti je v svidenju z očetom! A tudi Andrej je prinesel od tujih ljudi tuje misli. Slišal in bral je, kako lahko in hitro bogate izseljenci v Ameriki. Teh misli, teh sanj ne more pregnati; vrhutega mu je dolgčas doma, ker nima več ljubljene brata, ker ne more ljubiti zavistnega pohabljenca, ker vidi le bedo vsled slabih letin. Tudi on zapusti domačijo. Da ne propade kmetija, dovoli naposled oče, da vzame najmlajša hčerka, ki se je žrtvo-

vala in delala za vse domače, za moža izvoljenca, katerega je bil prej sam zapodil od hiše; bil je namreč še revnejši od namjenika.

Z ljubeznivo natančnostjo nam pred očuje pisatelj šege in navade svojih Barjanov. Osebe so določno, večkrat s kruto iskrenostjo risane. Mehka otožnost, ki bi se tako rada umaknila veselimi nadam, plove nad pokrajino in ljudmi.

Prevod se tesno drži izvirnika; bere se lepo in gladko, in spretno je pogodil prelagatelj zanimiv način francoskega pripovedovanja. Z lastnimi imeni je seveda težava. Sklanjatev jim vzame francosko obliko, slovenske jim ne da. Da se je rabilo za »le Marais« naše Barje, je čisto prav; a prelagatelj bi bil smeh iti še dalje, n. pr. p. 31: »Kraj se imenuje Château... Pa naša hiša ni graščina.« Zakaj ne: »Kraj se imenuje Grad... Pa naša hiša ni graščina?« Stavek bi dobil s tem svoj pomen; na Grad namiguje graščina, na Château ne. Zlasti bi kazalo krstna imena sploh sloveniti. Če se rabi Franc, Andrej, Karel, zakaj ne tudi Ivan ali Janez. Dobro bi bilo tudi, vsaki tujki, kadar se prvič prikaže, pristaviti v oklepaju izreko ali pa zadaj v pripombi vsem skupaj.

»Les roseaux« prevaja pisatelj dosledno s »trsom, trsjem« (str. 28 in naprej); toda navadno ločimo trs, trsje in trst, trstje; trs imenujemo vinsko trto (kakor Hrvati); omhaljivi trst, trstje, ki ga veter maje, pa jako rad raste po Barju, a grozdika ne rodi. Škoda bi bilo, če bi se ta razlika zabrisala. — Str. 40 »coklje«, drugje pravilno »cokle«. — Str. 100 »v prostorju«, str. 113 »hektarjev«, str. 135 »v okvirjih«, boljše »prostoru, okviru« (kakor čitaš str. 186); tudi ima hektar sto arov, ne arjev. Str. 118 »Kdo pa udara«, str. 137 »udrli so v hleve«, a str. 139 v istem pomenu pravilno »je vdrla sodrga«. Str. 177 pravilno »ustopile so se«; a str. 184 vstopil se je.

Te malenkosti so se prezrle pri popravi; poleg vrlin ne pridejo niti v poštev. Povest budi zanimanje od kraja do konca in pojde gotovo kmalu iz rok v roke. — Krasen božični dar je podarila Leonova družba svojim članom. a.

Cenjenim naročnikom!

Kakor vsi drugi časopisi, ki so tekom sedanje vojske deloma že večkrat dvignili naročnino, smo prisiljeni tudi pri »Slovenecu« vnovič storiti ta neprijetni korak, ako nečemo priti v položaj, ki nam sploh onemogoči izdajanje časopisa.

Z nižje navedeno novo ceno seveda niti z daleka ne bo izravnana ogromna razlika pri cenah za nabavo papirja, barve in drugih potrebščin. Vojske nikakor nečemo biti konec, cene za neobhodno potrebni tiskarski material se pa tako rapidno dvigajo, da so pri nekaterih predmetih že dosegle 1000 % poviška. Vnovič zvišana naročnina seveda ne bo mogla zamašiti te ogromne vrzeli, marveč bo le nekoliko pripomogla, da bo mogoče izogniti se vsaj največjemu primanjkljaju.

Počeni s 1. januarjem 1918 veljajo torej za dnevnik »Slovenec« naslednje nove cene:

po pošti:

za celo leto K 36—
„ pol leta „ 18—
„ četrt leta „ 9—
„ en mesec „ 3—

v Ljubljani na dom:

za celo leto K 32—
„ pol leta „ 16—
„ četrt leta „ 8—
„ en mesec „ 2-70

v upravnistvu za en mesec 2-50
za Nemčijo celoletno 40—

„ ostalo inozemstvo celoletno „ 46—

Sobotna izdaja celoletno „ 8—

posamezna številka velja 14 vinarjev.

Kdor izmed cenj. naročnikov je medtem že obnovil delno ali celo naročnino za leto 1918., naj nam razliko dopošlje po položnici.

Znižanih naročnin ne moremo nikomur dovoljevati.

Trdno smo uverjeni, da bodo cenj. naročniki znali v polni meri vpoštevati sedanjí skrajno neugodni položaj svojega dnevnika in nam ostali zvesti tudi v bodoče.

Razne novice.

Naše ozemlje in drugod. Pišejo nam: Prišedši po treh letih iz vojne opazam, da ni morda razen močvirij na Ruskem in v Macedoniji v melioracijskem oziru bolj zanemarljive dežele, kot je Kranjska. Ljubljansko močvirje, ki bi že davno bilo lahko osušeno, pač daleč okoli nima para. Močvirna pa je, lahko se reče, vsa dolenska stran, koder je pri vsakem dežju polovica zemlje pod vodo, posebno pa Kočevski okraj. V sosednjih deželah se je uporabilo v času vojske vojne ujetnike za taka dela. Štajercem niso le preložili klanca, regulirali odtoke, popravljali ceste, temveč na Gornjem Štajerskem celo zidali avtomobilne ceste za turiste in električne centrale za več tisoč konjskih sil, ravno kar pa jim zidajo kar tri železnice: Peggau—Übelbach in podaljšanja železnic Weiz—Birkfeld in Poljčane—Konjice, koder se bode razen turistov vsaj po prvih dveh le malo kdo vozil. Sedaj je Kranjska dežela zaledje in ne more biti več sence pomisleka proti uporabi vojnih ujetnikov. Naj bi se napravil program za celo deželo. Če je šlo drugod, mora iti tudi pri nas — in če treba po vojaški upravi sami izvrše vsaj najbolj nujna dela, da ne bo Kranjska dežela več vsled svoje zaostalosti v posmeh sosedom. Tudi v Ljubljani bi bilo mnogo napraviti. Regulacija Ljubljane n. pr. od začetka vojske ni prišla naprej niti za en korak. Treba razširiti električno cestno omrežje itd. Vse to bi bilo za deželo mnogo bolj koristno, kot sejanje prepira in ščuvanje enega stanu proti drugemu.

Zaplenjen zlat denar. Trgovec Jakob Menahem iz Carigrada je hotel z Reke odpeljati v Carigrad deset tisoč komadov zlatega denarja. Policija pa ga je prijela in denar zaplenila.

Nov dokaz madžarskega nasilja. Nadzornik evangelijskega novogradskega seniorata, Julij Okolicsanyi, je ta mesec razposlal iz Budimpešte župnikom, nadzornikom in vernikom svojega seniorata dopis naslednje vsebine: Naš senioratni konvent je sprejel soglasno moj predlog, ki sem ga podal v svojem nastopnem govoru: da bi priložnost 400letnice reformacije porabili za cerkveno delo, ki bo v vsakem oziru izobraževalno. K temu nas veže poleg časti do uradnega jezika madžarske države tudi nepobitna izkušnost, da so v večini naših cerkva, v katerih je v rabi slovaški jezik, naši verniki dozoreli za sprejem madžarske službe božje. Madžarsčino večina umeje, da celo govori jo brezhibno. V večini naših šol pišejo in bere dijaki samo madžarsko. Temu domoljubnemu delovanju naših šol gre hvala, da večji del naših slovaško govorečih vojakov, ki so se udeležili svetovne vojske, ne ume niti več pisati slovaško. Pisma, namenjena domačim, pišejo v madžarsčini. Po naših vaseh se slovaškega posvetnega petja že nič več ne sliši: naša mladina, ki se zbira ob nedeljah in praznikih na vasi, med tednom se pa razlega preko polja tudi samo madžarski spev. Če se kažejo

torej taki pojavi, mase našega naroda, naših vernikov, dajejo same prijetno priložnost, same dokazujejo, da so sprejeli madžarski jezik — mi pa bi ostali vedno v odreenosti svojega konservatizma, ki ga ni že desetletja nič oviralo. Ko vidimo po največjih izkušnjah, po trpljenju štiri letne svetovne vojske še vedno svetle pojave mogočne sile, bogatih, lepih, domoljubnih kreposti madžarskega naroda, ko čutimo, da je državotvorna sposobnost našega naroda iz tega groznega vira svetovnega požara izšla z neomajano premočjo, ko vemo, da bomo morali pri bodočem blagoslovljenem, željno pričakovanem miru zagotoviti nadaljnje pogoje utrjene ogrske države in jo zavarovati pred nevarnostjo, ki mu preti v prihodnosti, ko vsi vroče želimo, da bo prva dolžnost tudi poslednjega državljanca, da prispe vsaj z enim kamenčkom k stavbi ogrske države: potem ne moremo niti od nobene župnije našega seniorata pričakovati nič drugega nego navdušenost v doseg te domovinskih ciljev. Stonte trden sklep, kar vas je v to poklicanih, da se zagotovi madžarska božja služba tam, kjer je mogoče, v celem obsegu, tam pa, kjer bi prišla madžarsčina še malo prezgodaj, naj se madžarska služba božja menjava s slovaško. Tako so delali s Slovaki. — V katoliški cerkvi so Slovaki zaničevani, teptani; škofovski zavodi so med seboj v madžariziranj, slovaško misleče gojence izločujejo iz semenišč, slovaško misleče duhovnike pošiljajo na najrevnejše župnije, v najbednejša gorska sela, kjer životarijo ločeni od kulturnega sveta duševno in gmočno. Od 800 do 900 duhovnikov slovaške narodnosti, ki službujejo med Slovaki, se jih očitno ne priznava za Slovake niti 50. Katoliški narodni učitelji, ki se prištevajo k Slovkom, so bele vrane. Nekoliko na boljšem so bili slovaški evangeliški, teh je okoli 220, od katerih je 120 rodoljubov; med učitelji-evangeliki je tudi več domoljubov. Tudi so narodno zavest v Slovaki vzbujali v prvi vrsti evangeliški duhovniki. Zadnji čas pa je zavladal tudi v ogrski evangeliški cerkvi skrajni šovinizem: najprej je prišlo do delitve okolišev. Evangeliške škofije so razdeljene iznova, in sicer tako, da ni nobenih čistih škofij, t. j. ne slovaških, ne madžarskih, ne nemških. Danes so na Ogrskem samo evangeliške škofije tako zmešane, da nimajo Slovaki niti v eni škofiji več večine. Potem pa je dana škofom pravica odločevati pri župniškem nastavljanju med prosilci proti onim, katere priznavajo za nesposobne ali »nezanesljive«, kar je naperjeno posebno proti slovaškim kandidatom, slovaškim cerkvam pa usiljujejo madžarone Seveda madžari-

zatorji ne prestanejo v svojem vsakdanjem delu: uvajajo zaporedoma madžarsko službo božjo v slovaške cerkve.

Kakšno svobodo uživajo Slovaki na Ogrskem. »Narodne Noviny« pišejo: V šolskem letu 1916/17 je bilo — kakor se da posneti iz šolskega poročila — v liceju 249 študentov. Ker pa je rečeni licej v Štiavnicu na slovaških tleh, bi mislil vsak pošten kristjan, da so med dijaki vsekako tudi Slovaki. Ko pa pregleduješ statistiko, vidiš, da ni med študenti niti enega Slovačka. Vseh 249 študentov je madžarske narodnosti, a koj nato najdeš, da jih samo 42 občuje madžarsko. Mi še nismo vedeli, da bi se Madžari tako radi učili drugih jezikov kakor v štiavniškem liceju. Ali rečimo, da je njih materinščina madžarski jezik, da je torej poročilo vestno, kakor da so prišli vsi iz madžarskih prestolic. No, oglejmo si statistiko še nekoliko. Iz Štiavnice jih je 130, iz Honta 40, iz predonavskega okoliša pa 199. Torej iz drugih okrajev le 50. A predonavski okoliš, kje je? Torej odkod ima onih 249 dijakov svoj madžarski materinski jezik. Mar naj se to imenuje svoboda? To je krščanski nauk: spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel. Skoraj bomo pri babilonskem stolpu. Za materinščino naj zapisujemo le materinščino, a po novi hazafiški iznajdbi, kakršen jezik otroci najrajši govorijo, to je vsaj materinski jezik. — Oh, predniki današnjih Madžarov, zakaj ste to tedaj imenovali anyanyely?

Dvonedstropna hiša

gostilna z opravo, deset lepih stanovanj, še šest let davka na Koroškem, v Beljaku sredi mesta ležeča, se takoj poceni proda. Samo 30.000 kron doplačila treba. — Natančnejše podatke daje: J. Spitzer, Wels, Grünbachplatz, Zgor. Avstrijsko. 3359

Tvrdba

F. CUDEN

v Ljubljani,

Prešernova ul. št. 1.

Priporoča še svojo

veliko zalogo ur, zlatnine in

srebrnine. Kupuje

staro zlato in srebro

in vzame po visokih cenah v zameno.

Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more

razpošiljati, ker istega blaga po vzorcih

ni. Izvolite se osebno ogledati in potrebno

preskrbeti, kolikor časa še zaloga traja.

Vse vojaške predmete!

Za preprodajalce

priporočam po znano nizkih cenah svojo zalogo

zvezd vseh vrst
port
portopejev
med. obvez
redov
sabelj
bajonetov
mečev
kupel
pasov
ceplic

rokavic
ovojskih gamaš
usnjenih gamaš
vojaškega sukna
egal. sukna
gumbov vseh vrst
in pritkalin
izgotovlj. uniform
dežnih plaščev
kožuhastih vreč
kožuhov vseh vrst

čepic
znakov
rož za čepice
ovratnikov
vseh toaletnih in
galan. erijskih
predmetov
glavnikov
krtač
mila
zobne paste

brilantne
pučra
instrumentov za
nohe
parfumov
ogledal
brivskih aparatov
potnih
necessairejev
ročnih kovčkov
velikih in malih

Splošni zavod za uniformiranje

RUDOLF BODENMULLER

Ljubljana, Stari trg 8.

3133

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvičo, sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posvetva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo okroglo en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.

Grand Hotel „UNION“

Veselo novo leto

želi vsem velecejenim stalnim gostom ter slavnemu občinstvu sploh, proseč jih, da ohranijo podjetju enako naklonjenost in zaupanje tudi v bodoče, zagotavljajoč vedno najboljše postrežbe.

Srečno novo leto!

vsem svojim cenjenim
gostom, prijateljem in znancem

Tomaz Bizilj, gostilna pri Kolovratu.

Miha Omahena nasl. F. S. Skrabar

želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem mnogo sreče k novemu letu!

trgovina v Višnji gori

Srečno novo leto

želi vsem svojim velecejenim
naročnikom, znancem
in prijateljem

Josip Reich,
barvar —
Poljanski nasip št. 8
tik Katoliške tiskarne.

Srečno in veselo novo leto 1918!

želim vsem svojim cenjenim odjemalcem in se iskreno zahvaljujem za dosedaj izkazano zaupanje in naklonjenost ter se priporočam v nadalje z odličnim spoštovanjem

Milan Hočevar

specijalna trgovina mila, pralnih in čistilnih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28.

Srečno novo leto

želi cenjenim odjemalcem ter se
priporoča še nadaljnji naklonjenosti trdka

Maček & Komp.
Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.

Vsem p. n. ljubim gostom, prijateljem in znancem želiva
srečno in veselo novo leto
ter se priporoča za nadaljnji obisk hotela in restavracije „Lloyd“.

Karel in Marija Tauses,
lastnika hotela „Lloyd“ - Sv. Petra cesta 7

**Zavod za tehnične in elektro-
tehnične naprave**

Ljubljana, Dunajska cesta št. 22

želi vsem svojim cenjenim
naročnikom in odjemalcem

veselo novo leto 1918.

Teodor Korn, Ljubljana, Poljanska cesta št. 8
kleparsko podjetje in pokrivanje streh itd., želi

veselo novo leto

vlecejenim naročnikom, zahvaljujoč se za vsestransko obilno zaupanje in priporočujoč se prijazni naklonjenosti tudi v prihodnje.

Veselo in srečno novo leto! 1918

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, proseč jih nadaljnje naklonjenosti in zaupanja

Andrej Černe, stavbno podjetje v Ljubljani
Sv. Petra cesta 23.

Srečno in veselo novo leto!

želi vsem velecejenim naročnikom, prijateljem in znancem ter se zahvaljuje za vse izkazano zaupanje. Velespoštovanjem

Alojzij Trink
stavbeno in pohistveno mizarstvo
Ljubljana, Linhartova ulica 8.

**Veselo in
srečno novo leto**

želi vsem odjemalcem
in znancem

Anton Müller,
trgovina z vinom v Domžalah.

Obilo sreče v novem letu

želita cenjenim gostom in prijateljem in se priporočata vdana

Anton in Josipina Krapš
Škofja ulica 12.

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem

T. Bizjak, pekarija, Ljubljana
Poljanska cesta 25

Veselo in srečno novo leto!

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu in na
deželi priporočujoč se njihovi nadaljnji naklonjenosti

Jos. Košmerlj-a nasl.
tovarna drož, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6.

**Srečno in veselo
novo leto! 1918**

Jakob Acceto dediči
Ljubljana, Tabor 2.

Srečno novo leto

želi svojim cenj. odjemalcem, gostom, prijateljem in znancem ter se jim tudi nadalje priporoča

Marija Černe,
mesarica in gostilničarka
Francovo nabrežje 7 — Sv. Petra cesta 85.

**Srečno in veselo novo
leto!**

želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem, doma in na
bojnem polju

Josip Adamič
vrvarna, Domžale.

Restavracija de Schiava
Ljubljana, Kolodvorska ulica
»Pri Starem Tišlarju«

želi vsem častitim gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem

srečno novo leto!

Zahvaljujoč se za dosednji obisk, se priporoča tudi nadalje prijazni naklonjenosti.
Z odličnim spoštovanjem

Anton in Fani de Schiava.

Srečno novo leto!

želi svojim velecejenim odjemalcem kakor tudi znancem in prijateljem, zahvaljujoč se za doslej obilno izkazano mi zaupanje ter se priporočujoč za isto tudi v bodoče.

Josip Prešeren, čevljarstvo
Celovška cesta 82
Šiška — Ljubljana.

Mesarija: Sv. Jakoba nasip.

Rodbina Ivan Košenina

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

srečno novo leto,

priporočujoča se blagohotni naklonjenosti tudi v bodoče.

Stanovanje: Kolodvorska ulica 8.

Veselo, srečno novo leto

želiva vsem cenj. gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem ter jih prosiva še nadaljnje blagohotne naklonjenosti.

Velespoštovanjem

Fani in Karol Cenčič
gostilna
Sv. Petra nasip št. 71.

Vsem častitim obiskovalcem gostilne, kakor tudi cenjenim odjemalcem kisa in vina želim

srečno novo leto!

ter se zahvaljujem za dosedanje naklonjenost ter se priporočam tudi nadalje.

Z odličnim spoštovanjem

Jernej Jelenič, gostilna pri „Majarončku“.

Čevljarska zadruga iz Mirna pri Gorici
sedaj v Vrbovcu pri Mozirju, Štajersko

vošči vsem cenj. prijateljem in bivšim odjemalcem srečno novo leto 1918. Obenem izraža upanje, da si bomo prihodnje novo leto voščili doma v solčni Goriški.

Srečno novo leto

želim vsem častitim obiskovalcem, prijateljem in znancem, zahvaljujoč jih za dosedaj obilno izkazano zaupanje ter proseč jih, da se ohrani isto tudi v bodoče.

Martin Okretič,
mlinar v Nabrežini,
sedaj v Železnikih, Gorenjsko.

Srečno in veselo novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
A. Zankl sinovi, Ljubljana.

Tvrdka JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
(za vodo, blizu franciskanskega mostu)
priporoča edino najboljše šivalne stroje
ter želi vsem naročnikom
najsrečnejše in veselo novo leto!

Trafika
Jerica Hubad - Dolenc
Prešernova ulica
kliče vsem svojim cenj.
odjemalcem, prijateljem
in znancem
**nad vse srečno
novo leto!**

Veselo in srečno novo leto

vošči vsem cenjenim gostom,
prijateljem in znancem, ter se
obenem zahvaljuje za obilno
doslej izkazano zaupanje, pri-
poročujoč se, da se mi isto
ohrani tudi v bodoče

STANISLAV HORAK
restavracija na južnem kolodvoru
v Ljubljani.

Srečno in veselo novo leto!

želi vsem svojim cenjenim naročnikom, pri-
jateljem in znancem v mestu in na deželi

lekarna Trnkóczy v Ljubljani
zraven rotovža.

Srečno in veselo novo leto

želiva vsem cenj. gostom,
prijateljem in znancem ter
se jim nadalje priporoča

Josip Maček s soprogo
gostilna
Ljubljana, Krojaška ulica.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim odjemalcem,
proseč jih nadaljnje naklonjenosti.

Spoštovanjem
Ivana Blas, prodaja čevljev
Pred škofijo št. 20.

Srečno in veselo novo leto!

želiva najinim cenj. odjemalcem v trgovini, obiskovalcem gostilne pod Trančo
in vsem prijateljem in znancem, priporočujoč se še za nadaljno naklonitev.

Josip in Tinea Olup.

Srečno novo leto!

želi vsem svojim velecnj. odjemalcem,
prijateljem in znancem, priporočujoč se
za nadaljnjo naklonjenost

Peter Pirc, pekovski mojster
Ljubljana, Sv. Petra cesta 9.

Srečno in veselo novo leto!

želi vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem, proseč
jih v bodoče enakega zaupanja

Franc Dolenz
glavna trgovina in podružnici
v Kranju in na Bledu.

Srečno novo leto!

želi

evetlični salon Viktor Bajt, Ljubljana.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem, prijateljem in
znancem, proseč jih nadalj-
nje naklonjenosti in zaupanja

Luka Vilhar, urar
Ljubljana — Kopitarjeva ulica.

KAVARNA PREŠEREN

VESELO NOVO LETO

vsem velecnj. obiskoval-
cem, kakor tudi prijateljem
in znancem

Karol Polajnar, kavar.

Trgovina pisalnih ter risalnih potrebščin, razglednic itd.

Ivan Gajšek, prej Jernej Bahovec

Sv. Petra cesta (palača „Assicurazioni Generali“) v Ljubljani

želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

veselo in srečno novo leto!

Zastonj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur,
srebrnine, zlatnine in
godbenih predmetov.
Violine po K 14, 20, 25,
in više. Dobre harmo-
nike po K 16, 25, 35 in 50;
dvovrstne harmonike po K 70, 80, 100 in 120;
trovrsne po K 180, 200, 240 in 280. Zamena
dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju
ali predplačilu. Razpošiljalnica
JAN KONRAD c. in kr. dvorni dobavitelj
Most (Brux) šte. 1754, Češke.

**Glasovirje,
planine
harmonije in
orhestrijone**

**S. Kmetetz
Ljubljana,**
Kolodvorska ulica 26.

124

Srečno novo leto!

vsem cenjenim prijateljem, znancem in odjemalcem

J. Pogačnik, trgovec
Ljubljana, Marije Terezije cesta šte. 13.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim
odjemalcem in se
priporoča za na-
daljnje zaupanje
z velespoštovanjem
mesarski mojster in načelnik mesarske zadruge
**Josip in
Josipina Kozak**
Solski drevored.

Obilo sreče k novemu letu

želi svojim znancem, pri-
jateljem in odjemalcem ter
se priporoča z velespoštovanjem

Iv. N. Adamič
prva kranjska vrvarna
Ljubljana Kamnik

Knjigoveznica

Katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani

želi vsem naročnikom

srečno novo leto!

**SREČNO
NOVO LETO!**

KATOLIŠKA TISKARNA
LJUBLJANA.

Prodajalna

Katol. tiskovnega društva v Ljubljani
(prej H. Ničman)

želi vsem svojim velecnjenim odjemalcem

srečno novo leto 1918.